ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 24 декабрь
СЕШАНБА
№ 248 (5.241).
Баҳоси 8 тийин.

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

Тарихий ҳужжатлар имзоланаётган пайт.

А. ЗУФАРОВ олган сурат.

ОЛМАОТА ДЕКЛАРАЦИЯСИ

Мустақил давлатлар

— Озарбайжон Республикаси, Арманистон Республикаси, Беларусь Республикаси Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Молдова Республикаси, Россия Федерацияси (РСФСР), Тожикистон Республикаси, Туркманистон, Ўзбекистон Республикаси ва Украина,

демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш, улар ўртасидаги муносабатлар давлат суверенитетини ва суверен тенгликни, ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат дахлсиз ҳуқуқни ўзаро тан олиш ва ҳурмат қилиш, ҳуқуқий тенглик ва ички ишларга аралашмаслик қоидалари, куч ишлатишдан ва куч ишлатиш билан дўқ қилишдан, иқтисодий ва бошқа ҳар қандай тазйиқ усулларидан воз кечиш, низоларни тинч бартараф этиш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, шу жумладан оз сонли миллатларнинг ҳуқуқларини ҳурмат қилиш, мажбуриятларни ҳамда ҳамма эътироф қилган халқаро ҳуқуқ қоидалари ва меъёрларини ҳалол бажариш асосида ривожланишини йўлга қўйишга интилиб;

бир-бирининг ҳудудий яхлитлигини ҳамда мавжуд чегаралар бузилмаслигини тан олиб ва ҳурмат қилиб;

чуқур тарихий илдизларга эга бўлган дўстлик, яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш халқларнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушади ҳамда тинчлик ва хавфсизлик ишига хизмат қилади, деб ҳисоблаб;

фуқаролар тинчлигини ва миллатлараро тотувликни сақлаб қолиш учун ўз масъулиятларини англаб;

мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги битимнинг мақсадлари ва қоидаларига содиқ қолиб,

қуйидагиларни билдирадилар:

ҳамдўстлик қатнашчиларининг ўзаро алоқалари тенглик асосида тузиладиган ҳамда ҳамдўстлик қатнашчилари ўртасидаги битимларда белгиланадиган мувофиқлаштирувчи муассасалар орқали тенг ҳуқуқлилик қоидаси асосида амалга оширилади, мазкур ҳамдўстлик давлат ҳам эмас, давлатлар устидан турадиган тузилма ҳам эмас.

Халқаро стратегик барқарорликни ва хавфсизликни таъминлаш мақсадида ҳарбий стратегик кучларнинг бирлашган қўмондонлиги ва ядро қуроли устидан ягона назорат сақланиб қолади; томонлар бир-бирларининг ядросиз ва (ёки) бетараф давлат мақомига эришиш муддаосини ҳурмат қиладилар.

Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги қуйидаги барча қатнашчиларнинг розилиги билан собиқ ССР Иттифоқига аъзо бўлган давлатларнинг, шунингдек ҳамдўстлик мақсадлари ва қоидаларига шерик бўладиган бошқа давлатларнинг унга қўшилиши учун очиқдир.

Умумий иқтисодий маконни, Умумевропа ва Европа-Осиё бозорларини вужудга келтиришда ва ривожлантиришда ҳамкорлик қилишга содиқлик тасдиқланади.

Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги барпо этилиши билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўз фаолиятини тўхтатади.

Ҳамдўстликда қатнашувчи давлатлар ўз конституцияларидаги тартиб-қоидаларга биноан собиқ ССР Иттифоқининг шартномалари ва битимларидан келиб чиқадиган халқаро мажбуриятларнинг бажарилишига кафолат берадилар.

Ҳамдўстликда қатнашувчи давлатлар ушбу декларация қоидаларига оғишмай риоя этиш мажбуриятини оладилар.

Озарбайжон Республикаси номидан
А. МУТАЛИБОВ

Арманистон Республикаси номидан
Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН

Беларусь Республикаси номидан
С. ШУШКЕВИЧ

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси номидан
А. АКАЕВ

Молдова Республикаси номидан
М. СНЕГУР

Россия Федерацияси (РСФСР) номидан
Б. ЕЛЬЦИН

Тожикистон Республикаси номидан
Р. НАБИЕВ

Туркманистон номидан
С. НИЁЗОВ

Ўзбекистон Республикаси номидан
И. КАРИМОВ

Украина номидан
Л. КРАВЧУК.

Олмаота,
1991 йил 21 декабрь.

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР БОШЛИҚЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ПРОТОКОЛИ

Мустақил давлатларнинг ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги битимда ва Олмаота декларациясида бирлашган қўмондонлик остидаги умумий ҳарбий-стратегик маконни сақлаб қолиш ва ядро қуролини ягона назорат қилиш тўғрисидаги қоидага асосланиб аҳдлашувчи олий томонлар қуйидагилар ҳақида келишиб олдилар:

Қуролли Кучларни ислоҳ қилиш тўғрисидаги масала ҳал этилгунича Қуролли Кучларга қўмондонлик қилиш маршал Е. И. Шапошниковга топширилсин.

Шу масала юзасидан таклифлар 1991 йил 30 декабргача давлатлар бошлиқларининг муҳокамасига ҳавола этилсин.

Озарбайжон Республикаси номидан
А. МУТАЛИБОВ

Арманистон Республикаси номидан
Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН

Беларусь Республикаси номидан
С. ШУШКЕВИЧ

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси номидан
А. АКАЕВ

Молдова Республикаси номидан
М. СНЕГУР

Россия Федерацияси (РСФСР) номидан
Б. ЕЛЬЦИН

Тожикистон Республикаси номидан
Р. НАБИЕВ

Туркманистон номидан
С. НИЁЗОВ

Ўзбекистон Республикаси номидан
И. КАРИМОВ

Украина номидан
Л. КРАВЧУК.

Олмаота,
1991 йил 21 декабрь.

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИ ДАВЛАТ БОШЛИҚЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

Ҳамдўстликка аъзо бўлган давлатлар мустақил давлатлар ҳамдўстлигини барпо этиш тўғрисидаги битимнинг 12-моддасига биноан,

ҳар бир давлатнинг БМТ устави юзасидан мажбуриятларни бажариш ва шу ташкилот ишида тўла ҳуқуқий аъзолар сифатида қатнашиш ниятига асосланиб,

Беларусь Республикаси, СССР ва Украина БМТнинг дастлабки аъзолари эканликларини эътиборга олиб,

Беларусь Республикаси билан Украина БМТда суверен мустақил давлатлар сифатида қатнашиб келаётганликларидан мамнуният изҳор этиб,

ўз халқларининг ва бутун халқаро ҳамжамиятнинг манфаатлари йўлида БМТ Устави асосида халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга кўмаклашишга азму қарор бериб,

қарор қилдилар:

1. Ҳамдўстлик давлатлари Россиянинг БМТдаги СССР аъзолигини, шу жумладан Хавфсизлик Кенгашидаги ва бошқа халқаро ташкилотлардаги доимий аъзолигини давом эттириши учун уни қўллаб-қувватлайдилар.

2. Беларусь Республикаси, РСФСР, Украина ҳамдўстликдаги бошқа давлатларнинг БМТдаги ва бошқа халқаро ташкилотлардаги тўла ҳуқуқли аъзолиги масалаларини ҳал этишда кўмаклашадилар.

Олмаота шаҳрида 1991 йил 21 декабрь куни озарбайжон, армани, беларусь, қозоқ, қирғиз, молдован, рус, тожик, туркман, ўзбек ва украин тилларида бир нусҳада тузилди. Барча матнлар баб-баравар кучга эгадир. Асл нусҳа Беларусь Республикаси ҳукуматининг ҳужжатхонасида сақланади. Беларусь Республикасининг ҳукумати ушбу протоколнинг тасдиқланган нусҳасини аҳдлашувчи олий томонларга юборади.

Озарбайжон Республикаси номидан
А. МУТАЛИБОВ

Арманистон Республикаси номидан
Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН

Беларусь Республикаси номидан
С. ШУШКЕВИЧ

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси номидан
А. АКАЕВ

Молдова Республикаси номидан
М. СНЕГУР

Россия Федерацияси (РСФСР) номидан
Б. ЕЛЬЦИН

Тожикистон Республикаси номидан
Р. НАБИЕВ

Туркманистон номидан
С. НИЁЗОВ

Ўзбекистон Республикаси номидан
И. КАРИМОВ

Украина номидан
Л. КРАВЧУК.

Олмаота,
1991 йил 21 декабрь.

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Ислом Каримов мустақил республикалар бошлиқлари билан бирга Олмаотада мустақил давлатлар ҳамдўстлиги тузилгани тўғрисидаги битимни имзолаганидан сўнг Олмаотадан қайтиб келгач, 22 декабрь куни Фарғона ва Андижон вилоятларига сафар қилди. У сайловчилар билан учрашди. ЎзТАГ мухбирлари бу ҳақда хабар қилдилар:

Фарғона ижтимоий-сиёсий марказида халқ депутатлари вилоят Кенгашининг раиси Ғ. Фозилов сайловолди учрашувини очди. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзоднинг ишончли вакили М. Шербўтаев Ислом Каримовнинг таржимаи ҳолини гапириб берди.

Учрашувда сўзга чиққан Ўзбекистон Халқ демократик партияси Фрунзе район ижроия кенгашининг раиси И. Раҳимов, Киров районидаги Киров номли колхоз раиси С. Абдумажидов, «Янгичек» масчитининг мутаваллиси Тоиржонхўжа Йўлдошев, вилоят ҳарбий комиссари Н. А. Бойченко И. А. Каримовнинг Президент лавозимидаги амалий фаолиятини, унинг Ўзбекистон мустақиллиги ва обрўсини мустаҳкамлаш, халқ турмушини яхшилаш соҳасидаги ишларини юқори баҳоладилар.

Тушдан кейин И. А. Каримов Андижонда сайловчилар билан учрашди. Унда вилоят барча шаҳарлари ва районларининг вакиллари қатнашдилар.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили, халқ депатутлари Балиқчи район Кенгашининг раиси Б. Раҳмонов ва учрашувда сўзга чиққан бошқа кишилар номзоднинг республикадаги иқтисодий аҳволни ҳамда сиёсий вазиятни чуқур билишини, унинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, ўқувчи-ёшлар ва талабалар, уруш ва меҳнат фахрийлари, кўп болали оилалар тўғрисида, миллатидан, динидан, сиёсий маслакларидан қатъи назар республика аҳолиси барча табақаларининг турмуш шароитларини яхшилаш ҳақида аниқ мақсадни кўзлаб қилаётган ғамхўрлигини алоҳида таъкидладилар. «Бугун у мустақил Республика Президенти лавозимига жуда ҳам муносиб номзоддир! — мазкур учрашув қатнашчиларининг умумий фикри шундай бўлди.

Президентликка номзод Фарғона ва Андижон сайловчилари ҳузурида сўзлаган нутқларида Ўзбекистонни чўзилиб кетган тангликдан олиб чиқиш дастури ҳақида батафсил тўхталди, иқтисодиёт ва маданиятни ҳар томонлама тезроқ юксалтириш, аҳоли фаровонлигини ошириш, сиёсий ва ижтимоий барқарорликни мустаҳкамлаш, мустақил Ўзбекистоннинг барча фуқаролари фаровонлиги, тинчлиги ва аҳиллигига эришиш учун республика раҳбарияти кўраётган ва яқин келажакда амалга оширадиган тадбирлар ҳақида гапириб берди.

У халқаро ҳамкорликни ривожлантириш, мустақил Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига тўла ҳуқуқли аъзо бўлиб кириши учун яхши истиқболлар борлигини таъкидлади. Республика ҳукумат делегациясининг Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини жаҳон ҳамжамияти давлатлари орасида биринчи бўлиб таниган Туркияга яқинда қилган ташрифи натижалари бундан далолат бермоқда. Президентликка номзод мустақил Ўзбекистон халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш борасида амал қилиниши керак бўлган «ривожланишнинг Туркия андозаси» афзалликларини далиллар билан кўрсатиб берди.

Учрашув қатнашчилари барча сайловчиларга мурожаат қабул қилиб, унда 29 декабрь куни бўладиган Президент сайловида Ислом Каримов учун овоз беришга чақирдилар.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

Челак районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалигининг Жалол Холиқов бошлиқ деҳқончилик бригадаси ғаллакорлари келгуси йил учун 230 гектар майдонга кузги буғдой сепдилар.

— Жорий йилда 230 гектар майдонда деҳқончилик қилган эдик, — дейди бригада саркори Ж. Холиқов.— Режадаги 23 центнер ўрнига 25 центнердан сара дон олдик. Ниятимиз келгуси йилда ҳам аҳолини мўл ва сифатли неъмат билан янада кўпроқ таъминлаш.

Пайариқ районидаги боғдорчилик ва узумчиликка ихтисослашган «Соҳибкор» давлат хўжалиги боғбонлари— токларни кесиш ва кўмишни ҳар йилгидан барвақт тугалладилар. Мавжуд 320 гектардан зиёд майдондаги узум новдалари сифатли кесилиб, минерал ўғитлар билан озиқлантирилди кул касаллигига қарши олтингугурт препарати пуркаб чиқилди. Бу ишда хўжаликнинг Мамадиёр Усмонов бошлиқ бригадаси ишғорликни қўлдан беришмади. Толлибой Мавлонов, Болқиш Ражабов, Мамат Усанов ва Райим Худойназаров каби ишчилар, Жуман Ўсаров, Абдуолим Иброҳимов сингари механизаторлар ғайрати таҳсинга сазовор бўлди.

Э. ЖОНДОРОВ.

* * *

Задарё районидаги «Гигант» жамоа хўжалигининг Ҳайдарали Бозоров бошлиқ 2-агроучастка заршунослари жорий йилни яхши натижалар билан якунладилар. Мавжуд 536 гектар ердан 2 минг тоннадан зиёд ҳосил олинди. Режа бажарилди. Участка далаларида шудгорлаш ниҳоясига етказилди. Ерлар 35—40 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. Бу ишда 6 та ҳайдов трактори юксак унум билан ишлади. Ўктамжон Ортиқов, Неъматжон Иномов, Ҳакимжон Мамажонов, Алижон Бойқўзиев сингари тракторчилар ҳамкасбларига ўрнак бўлишди. Айни пайтда ўғит чиқариш, ариқ-зовурларни тартибга келтириш жадаллик билан олиб борилаяпти. Майдонларда суғориш учун марза олиш юмушлари изчиллик билан бажарилаяпти.

Т. ТОШПЎЛАТОВ.

ИБРАТЛИ ТАДБИР

Йўлдошали Содиқовни Охунбобоев районида яхши билишади. Ленин номли жамоа хўжалигидаги уста деҳқон, пешқадам жамоа саркорлари рўйхатида туради. Беш йил олдин уни бошлиқсиз ишлайдиган 21-бригадага ҳисобчи қилиб олишди. Демак, энди у ҳам бригадир, ҳам ҳисобчи лавозимида ишлайди.

Ана шундан буён ўтган давр ичида йилига хўжаликнинг 3—4 минг сўм маблағи тежаб қолинаяпти. Бу —ташаббускорликнинг биринчи тадбири бўлса, иккинчиси бригаданинг барча экин майдонлари ижарачи оилаларга тақсимлаб берилди. Ҳосилдорлик йил сайин муттасил ортиб бораяпти. Иккинчи, тўртинчи бригадалар ҳам худди шу усулни қўллаб, натижаларни қўлга киритишаяпти. Деҳқонлар 9 та оилавий звенога бўлиниб 68,5 гектар ердан 171 ўрнига 209 тонна пахта олдилар. Хом ашёнинг 95 фоизи машиналарда териб олинди. Ёқубжон Умаров звеноси гектаридан 28 ўрнига 50 центнердан пахта етиштириб, 13 минг 400 сўм, Шарофат Алиева звеноси гектаридан 28 ўрнига 41,5 центнердан хирмон кўтариб 45 минг 645 сўм даромад олишди.

Хўжаликда келаси йилдан ёппасига ана шундай усулга ўтиш учун тайёргарлик бошланган. 1460 гектар пахта майдонини мингга яқин оилага бўлиб беришди. Бу ишни Ленин номли участкадаги 1-, 2-, 3-, 4-, 5-бригадалар биринчи бўлиб тугаллашди. Бу ерда 200 га яқин звено ташкил этилди. Келгусида 23 та иш жойи қисқартирилиб йилига 80—90 минг сўм маблағ тежалиши мўлжалланмоқда.

Ҳ. ОРИПОВ.

Яхшилар шарофати

МИНГ БИРИНЧИ БОҒ

Машҳур селекционер олим, марҳум Ризамат ота Мусамуҳамедов бой тажрибалари эвазига Ромитанда ҳам бир қанча боғлар яратди, муносиб шогирдлар тайёрлади. Унинг иштирокида бундан ўттиз йиллар илгари Ҳазорбоғ массивида, қақраб ётган дашту биёбон бағрида «Октябрь 60 йиллиги» йирик хўжалик ташкил этилди. Унинг ташаббускорларидан бири, отанинг умидли шогирдларидан Ҳамро ака Саидов эди. Дастлаб бор-йўғи 130—150 гектарни ташкил этган мевазору узумзорлар ҳозирги кунда қарийб минг гектарга етди.

Ҳ. Саидов район партия қўмитасининг биринчи котиби лавозимида ишлаган пайтларида ҳам севган касбидан кўнгил узмади. Кунора ўзи яратган боғларни айланиб, ундан баҳра оларди. Мевазорларни кенгайтириш йўлларини изларди.

Кутилмаганда «ўзбеклар иши», «пахта иши» деган туҳматнинг даҳшатли тўлқинлари юзлаб забардаст раҳбарларимиз қатори Ҳамро акани ҳам уч-тўрт йил ўз комига тортиб, сарсонсаргардон қилди. Эзгу ишларига ҳалақит берди. Ўрганган кўнгил—ўртанса қўймас, деганларидек Ҳ. Саидов боғдорчиликдан, унга қўйган меҳру муҳаббатдан воз кечмади. Қийин тармоқ — анорчиликни ривожлантиришга аҳд қилди. Бунинг асосида ўтган йили районда «Анор» давлат хўжалиги ташкил этилди. Дастлаб ўзлаштирилган 200 гектар майдон тикланди. Техника, ишчи кучи ажратилди. Биринчи йилда 26 гектар майдонга кўчатлар ўтқазилди. Чунки барча майдонга бирданига ниҳол ўтказишнинг, қолаверса, уни парвариш қилишнинг имконияти йўқ эди. Қолган майдонларнинг умрини бекор ўтказмаслик учун вақтинча пахта экиб даромад олишни кўзлашди.

Шу мақсадда дастлаб 120 гектар ер пудратчиларга тақсимлаб берилди. Чўл шароитида ҳар гектар майдондан 35—37 центнердан ҳосил олган Лола Бозорова, Жамила Омонова ва Бибиш Жумаева сингари ижарачилар бу усулнинг афзаллигини амалда исбот этдилар. Биргина пахтачиликнинг ўзидан 2 миллион 300 минг сўм даромад қилдилар. Бу маблағ анорчиликни ривожлантириш мақсадларига сарфланади.

— Анорчилик боғдорчиликнинг жуда мураккаб, нозик соҳаси, — дейди Ҳ. Саидов. — У жуда эҳтиёткорлик билан парваришлашни, қиш-қировли кунлар тушиши билан кўмишни, эрта баҳорда эса диққат-эътибор билан очишни талаб этади. Бунинг устига новдаси жуда мўрт, сал қўполлик қилинса, шартта синади, қуриб қолади. Буни фақат ўз боғида беш-ўн туп анор ўстирган билади. Шунинг учун ҳам кўпларнинг бу ишга қўл уришга юраклари бетламайди.

Айни пайтда анорзорлар 26 гектарни ташкил этади. Келгуси йилда уни 70 гектарга етказиш ниятлари бор. Бунинг учун яқин кунлар ичида улар ўзларида етиштирган ниҳоллардан ташқари уруғчилик хўжаликларидан кўчатлар олиб келишмоқчи. Яқин уч-тўрт йил ичида у 170-200 гектарга етади. Шунда агар улар ҳар гектар майдондан 30 тоннадан ҳосил оладиган бўлишса, йилига меҳнаткашлар дастурхонига 5—6 минг тонна шифобахш мева етказиб берилади. Булардан ташқари плантациялар орасига сабзавот, полиз экинлари экиб, қўшимча маҳсулот етиштириш, даромад олиш режаси ҳам тузиб қўйилган.

Анорзорларни айланар экансиз, ҳақиқатда машҳур боғбон Ризамат отанинг ниятлари амалга ошаётганлигига, унинг хайрли ишлари авлоддан авлодга ўтаётганлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиласиз. Яқин келажакда бу ерда шарбат тайёрлайдиган кичик заводлар қурилиши, ўн гектарли иссиқхона барпо этилиши, маданий-маиший бинолар, янги турар-жойлар қад кўтариши ҳақида тасаввур ҳосил қиласиз. Кўз ўнгингизда чўл қўйнида кичик шаҳарча пайдо бўлади. Дарҳақиқат, Ҳазорбоғ — яъни минг боққа яна бир — «Анор»нинг болтомар боғи қўшилмоқда.

С. БЕШИМОВ.

ЭЛДА АЗИЗ

Ҳаётда ҳавас қилса арзийдиган инсонлар кўп. Шулардан бири Нишон районидаги Усмон Юсупов номли давлат хўжалигида истиқомат қилувчи кекса деҳқон Ҳақмурод ака Хўжаёров.

У умрининг 32 йилини пахтакорликка бағишлади. Дастлаб оддий колхозчи бўлди, кейинчалик бригадирликка сайланди. Тажрибали деҳқон етакчилигидаги жамоа гектар ҳосилдорлигини 18 центнердан 38 центнерга кўтарди.

Ҳақмурод ака асли сурхондарёлик. У оиласи билан бундан ўн етти йил илгари Қарши чўлини ўзлаштириш чақириғи билан бу ерга келганди. Эътиқодлилиги, меҳнатсеварлиги туфайли ҳамкасблари эътиборини қозонди.

Ҳамқишлоқлари бу оилани пахтакорлар сулоласи дейишади. Бунинг боиси бор, албатта. Ҳақмурод аканинг тўрт нафар фарзанди ота касбини эъзозлашмоқда.

Тўнғич ўғли Нарзулла механизатор, Иноқ бригада етакчиси, Холмурод эса бўлим бошқарувчиси. Жорий йилда тажрибали деҳқон қарилик гаштига чиқиб, бригадирликни ўғли Қурбонга топширди.

Меҳнат қилган элди азиз. Ҳақмурод ака ҳалол, фидокорона хизмати эвазига ҳукумат мукофотларига сазовор бўлди. Икки марта енгил автомашина билан тақдирланди.

Бутун умрини пахтачиликка бағишлаган фидойи инсон айни пайтда ҳам ўзининг бой тажрибасини ёшларга, фарзандларига ўргатиб, хўжалик ишларига баҳоли қудрат ҳисса қўшиб келаяпти.

Э. ТЎЛАГАНОВ,
Ш. СУЛТОНОВ.

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИНИНГ МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ МУАССАСАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

БИТИМ

1. Ҳамдўстлик давлатларининг умумий манфаатлар соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш учун ҳамдўстликнинг олий органи — «Давлат бошлиқлари кенгаши», шунингдек «Ҳукумат бошлиқлари кенгаши» тузилсин.

2. Ҳамдўстлик давлатларининг мухтор вакилларига собиқ ССР Иттифоқи тузилмаларини тугатиш тўғрисидаги, шунингдек ҳамдўстликнинг мувофиқлаштирувчи муассасалари ҳақидаги таклифларни 1991 йил 30 декабргача давлат бошлиқлари кенгашининг муҳокамасига тақдим этиш топширилсин.

Озарбайжон Республикаси номидан
А. МУТАЛИБОВ
Арманистон Республикаси номидан
Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН
Беларусь Республикаси номидан
С. ШУШКЕВИЧ

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ
Қирғизистон Республикаси номидан
А. АКАЕВ
Молдова Республикаси номидан
М. СНЕГУР

Россия Федерацияси (РСФСР) номидан
Б. ЕЛЬЦИН
Тожикистон Республикаси номидан
Р. НАБИЕВ
Туркманистон номидан
С. НИЕЗОВ

Ўзбекистон Республикаси номидан
И. КАРИМОВ
Украина номидан
Л. КРАВЧУК.

Олмаота,
1991 йил 21 декабрь.

ЯДРО ҚУРОЛИ СОҲАСИДА БИРГАЛИКДА КЎРИЛАДИГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

БИТИМ

Беларусь Республикаси, Қозоғистон Республикаси, Россия Федерацияси (РСФСР) ва Украина (бундан кейин «қатнашчи давлатлар» деб юритилади),

ядро қуролини тарқатмасликка содиқ эканликларини тасдиқлаб, барча ядро қуролларини тугатишга интилиб, халқаро барқарорликни мустаҳкамлашга кўмаклашиш истаги билан қуйидагилар ҳақида келишиб олдилар:

1-модда.

Бирлашган стратегик қуролли кучлар таркибига кирувчи ядро қуроллари мустақил давлатлар ҳамдўстлиги барча қатнашчиларининг коллектив хавфсизлигини таъминлайди.

2-модда.

Ушбу битимда қатнашувчи давлатлар ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисидаги мажбуриятни тасдиқлайдилар.

3-модда.

Ушбу битимда қатнашувчи давлатлар ядро қуроли масалаларига оид сиёсатни биргаликда ишлаб чиқадилар.

4-модда.

Беларусь Республикаси ва Украина ҳудудларида ядро қуроли бутунлай тугатилмагунча уни ишлатиш зарурлиги тўғрисидаги қарор битимда қатнашувчи давлатларнинг бошлиқлари билан келишиб, РСФСР Президенти томонидан қатнашувчи давлатлар биргаликда ишлаб чиққан тартиб-қоидалар асосида қабул қилинади.

5-модда.

1. Беларусь Республикаси, Украина ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги 1968 йил шартномасига ядросиз давлатлар тарзида қўшилиш ва кафолотлар тўғрисида МАГАТЭ билан тегишли битим тузиш мажбуриятини оладилар.

2. Ушбу битимда қатнашувчи давлатлар ядро қуролини ёки бошқа ядровий портловчи қурилмаларни ва технологияларни, шунингдек мазкур ядровий ва портловчи қурилмалар устидан назоратни на бевосита, на билвосита бирон-бир бошқа давлатга бермаслик; худди шунингдек ядро қуролига эга бўлмаган бирон-бир бошқа давлатга бошқа бирон-бир усулда ядро қуролини ёки ўзга ядровий портлаш қурилмаларини ишлаб чиқариш ёки қўлга киритишда, шунингдек мана шундай қурол ёки портловчи қурилмалар устидан назоратни қўлга киритишига ёрдам бермаслик, бунга рағбатлантирмаслик ва ундамаслик мажбуриятини оладилар.

3. Ушбу модда иккинчи бандининг қоидалари ядро қуролини Беларусь Республикаси, Қозоғистон Республикаси ва Украина ҳудудидан уни йўқ қилиш мақсадида РСФСР ҳудудига олиб боришга тўсқинлик қилмайди.

6-модда.

Ушбу битимда қатнашувчи давлатлар халқаро шартномага мувофиқ ядро қуролини тугатишга кўмаклашадилар. 1992 йил 1 июлигача Беларусь Республикаси, Қозоғистон Республикаси ва Украина тактик ядро қуролининг биргаликдаги назорат остидан қисмларга ажратиш учун заводлар ҳузуридаги марказий базаларга олиб кетилишини таъминлайдилар.

7-модда.

Беларусь Республикаси, Қозоғистон Республикаси, Россия Федерацияси (РСФСР), Украина ҳукуматлари стратегик ҳужум қуролларига оид шартномани ўз давлатларининг Олий Кенгашлари тасдиғига тақдим этиш мажбуриятини оладилар.

8-модда.

Ушбу битим тасдиқланиши лозим. У барча тасдиқлаш ёрлиқлари сақлаш учун РСФСР ҳукуматига топширилгандан кейин ўттизинчи куни кучга киради.

Олмаота шаҳрида битта асл нусхада беларусь, қозоқ, рус ва украин тилларида тузилди, барча матнлар баб-баравар кучга эгадир.

Беларусь Республикаси номидан
С. ШУШКЕВИЧ.

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ.

Россия Федерацияси номидан
Б. ЕЛЬЦИН.

Украина номидан
Л. КРАВЧУК.

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА 1991 ЙИЛ 8 ДЕКАБРЬ КУНИ МИНСК ШАҲРИДА БЕЛАРУСЬ РЕСПУБЛИКАСИ, РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ (РСФСР), УКРАИНА ТОМОНИДАН ИМЗОЛАНГАН БИТИМГА ДОИР

ПРОТОКОЛ

Озарбайжон Республикаси, Арманистон Республикаси, Беларусь Республикаси, Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Молдова Республикаси, Россия Федерацияси (РСФСР), Тожикистон Республикаси, Туркманистон, Ўзбекистон Республикаси ва Украина тенг ҳуқуқли асосларда ҳамда аҳдлашувчи олий томонлар сифатида мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузадилар.

Мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги битим аҳдлашувчи олий томонлардан ҳар бири учун битим тасдиқланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги битим асосида ва уни тасдиқлаш вақтида қўйилган қўшимча шартларни ҳисобга олиб, ҳамдўстлик доирасидаги ҳамкорликни тартибга солувчи ҳужжатлар ишлаб чиқилади.

Ушбу протокол мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги битимнинг таркибий қисмидир.

Олмаота шаҳрида 1991 йил 21 декабрь куни озарбайжон, армани, беларусь, қозоқ, қирғиз, молдован, рус, тожик, туркман, ўзбек ва украин тилларида бир нусҳада тузилди. Барча матнлар баб-баравар кучга эгадир. Асл нусҳа Беларусь Республикаси ҳукуматининг ҳужжатхонасида сақланади. Беларусь Республикасининг ҳукумати ушбу протоколнинг тасдиқланган нусҳасини аҳдлашувчи олий томонларга юборади.

Озарбайжон Республикаси номидан
А. МУТАЛИБОВ
Арманистон Республикаси номидан
Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН
Беларусь Республикаси номидан
С. ШУШКЕВИЧ

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ
Қирғизистон Республикаси номидан
А. АКАЕВ
Молдова Республикаси номидан
М. СНЕГУР

Россия Федерацияси (РСФСР) номидан
Б. ЕЛЬЦИН
Тожикистон Республикаси номидан
Р. НАБИЕВ
Туркманистон номидан
С. НИЕЗОВ

Ўзбекистон Республикаси номидан
И. КАРИМОВ
Украина номидан
Л. КРАВЧУК.

Олмаота,
1991 йил 21 декабрь.

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР БОШЛИҚЛАРИНИНГ ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН СУҲБАТИ

ОЛМАОТА. (ҚозТАГ-ТАСС). Собиқ ССР Иттифоқидаги ўн бир суверен республика раҳбарларининг Олмаота учрашуви тугади. Учрашувда давлатимизнинг қиёфасини ўзгартирадиган ва уни мутлақо янги ҳолатга ўтказадиган жуда муҳим ҳужжатлар қабул қилинди.

Нурсултон Назарбоев Қозоғистон Президентининг қароргоҳида бугун кечқурун журналистлар билан бўлган суҳбатни очиб, шу сўзларни айтди. Учрашувда унинг барча қатнашчилари мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги Минск битимига доир протоколни, Олмаота декларациясини, мустақил давлатлар бошлиқлари Кенгашининг Қуролли кучлар муваққат қўмондонлиги тўғрисидаги протоколини, мустақил давлатлар ҳамжамиятининг мувофиқлаштирувчи муассасалари тўғрисидаги битимни, ҳамдўстлик давлатлари бошлиқларининг БМТ уставига мувофиқ собиқ СССР ҳуқуқлари ва мажбуриятлари хусусидаги ҳуқуқий ворислиги ҳақидаги қарорини, ядро қуроли хусусида биргаликда кўриладиган чора-тадбирлар ҳақидаги битимни имзоладилар, деди у.

Нурсултон Назарбоев мазкур ҳужжатларнинг моҳиятини таърифлар экан, жумладан, республикалар тенг ҳуқуқли шартлар билан ҳамдўстлик тузаётганликларини айтди. Давлатлар бошлиқларининг Кенгаши унинг олий органи бўлади. Ҳукуматлар бошлиқларининг Кенгаши ҳам тузилди. Ҳарбий ташкилотларнинг тузилиши ислоҳ қилингунга қадар Қуролли кучлар қўмондонлиги авиация маршали Евгений Шапошниковга топширилди. Ҳамманинг якдил фикрига кўра Россия БМТ хавфсизлик Кенгашида ҳамдўстлик давлатларининг манфаатларини ифодалайди. Учрашув қатнашчилари жаҳон ҳамжамиятига мурожаат этиб, мустақил давлатлар ҳамжамияти барча аъзоларини БМТга қабул этиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқишни илтимос қилдилар. Ўз ҳудудида ядро қуролига эга бўлган давлатлар мазкур стратегик қудратни ягона бошқариш ҳақида келишиб олдилар. Қозоғистон Президенти ҳамдўстликнинг фаолияти билан боғлиқ бўлган бошқа муҳим масалалар давлатларнинг бошлиқлари томонидан уларнинг 30 декабрда Минскда бўладиган учрашувида ҳал этилишини журналистларга маълум қилди.

Россия Президенти Борис Ельцин саволларга жавоб берар экан бундай деди: учрашувда қабул этилган ҳужжатларда мустақил давлатлар ҳамжамиятига кирувчи давлатларнинг ҳудудий яхлитлиги ва чегараларининг даҳлсизлиги қоидалари қайд этилган. Шу билан бирга улар, Б. Ельциннинг айтишича барча республикаларнинг фуқаролари бемалол кириши учун очиқ бўлади. Ҳамдўстликнинг ташқи чегараларини қўриқлаш махсус тузилган комитетга топширилади.

Россия, Украина ва Ўзбекистон Президентлари фуқаролик муаммолари ҳақида гапириб, модомики мустақил давлатлар ҳамжамияти давлат эмас экан, фуқаролик ҳар бир республиканинг қонунлари билан белгиланишини айтдилар.

Ҳамдўстликнинг номи ҳақидаги масалани муҳокама қилиш пайтида томонлар Минскда қабул этилган номни қолдиришга рози бўлдилар, деди Леонид Кравчук. Иқтисодий маконга келганда, у Европа-Осиё макони деб аталади.

Борис Ельцин мухбирлардан бирининг Иттифоқнинг парчаланиш жараёнлари мантиқи Федератив давлат бўлган Россияга ҳам ёйилиши мумкинлиги ҳақидаги тахминига қўшилмади. Б. Ельцин бундай деди: РСФСРнинг марказий маъмурлари ўз таркибига кирувчи республикаларнинг суверенитетини тан олиб, улар билан уларнинг Россия таркибидаги мақоми ҳақида шартномалар тузиш ниятидадирлар, Ўйлайманки, бу масалада, жумладан, Татаристон билан ҳам зиддият бўлмайди, деб таъкидлади у. Ҳамдўстликнинг тузилиши миллатлараро можароларни тўхтатишга ва бу муаммоларни зўравонлик усулларисиз ҳал этишга кўмаклашадими? — деган саволга Озарбайжон Президенти Аёз Муталибов бундай жавоб қайтарди: собиқ Иттифоқ маркази қила олмаган ишларга мустақил давлатлар ҳамдўстлиги доирасида муайян даражада эришилади. Бу фикрга Арманистон Президенти Левон Тер-Петросян тўла-тўкис қўшилди. Журналистлар билан суҳбат тугагандан кейин Борис Ельцин бундай деди: «Бугун ғоят ижобий қарорлар қабул қилинди. Бу қарорлар дунёдаги барча халқларнинг енгил нафас олишига имкон беради». Бу сўзлар Олмаота учрашувининг якунларига берилган жуда аниқ ва рўй-рост берилган баҳо бўлди.

ЭНДИ СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЙЎҚ

ОЛМАОТА, 21 декабрь. (ТАСС мухбири). Бир йилу тўққиз кундан кейин Совет Иттифоқи ташкил топганига 70 йил тўлган бўлур эди. Бироқ бугундан бошлаб Совет Иттифоқининг умри тугади. Олмаотадаги учрашувда ҳамдўстлик давлатларининг мухтор вакилларига шу йилнинг 30 декабригача собиқ ССР Иттифоқининг тузилмаларини тугатиш юзасидан, шунингдек ҳамдўстликнинг мувофиқлаштирувчи муассасалари ҳақида давлат бошлиқлари кенгашининг муҳокамасига таклифлар киритиш топширилди.

Ўнлаб авлодлар томонидан мисқоллаб йиғилган буюк давлат энди фақат хариталардагина қолди. Оғир йилларда ўзининг юздан ортиқ халқини бир бутун қилиб жипслаштира олиш қобилиятини неча марталаб исботлаган ягона давлат ўрнида мустақил давлатлар ҳамдўстлиги юзага келмоқда. Унинг 11 аъзоси мутлақо мустақил бўлиб, марказий ҳукуматга бўйсунмайди.

Михаил Горбачевнинг зўр куч-ғайратларига ва ён беришларига қарамай, Иттифоқ шартномасининг уч хил нусхаси бугун архив ҳужжатлари бўлиб қолди, холос.

29 декабрь—Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ва Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш куни

ҚУТЛУҒ АРАФА

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ва умумхалқ референдуми бўлиб ўтадиган кунга ҳам саноқли кунлар қолди. Мустақилликка эришаётган халқимиз ана шу кунни истиқболни белгилашнинг муҳим омили, деб тушунмоқда. Бу бежиз эмас. Айни пайтда сайловолди ташкилий ишлари қизғин тус олди.

— Ўзбекистон Президенти сайлови ва умумхалқ референдумига тайёргарлик кўриш бўйича районимизда ҳам бир қатор тадбирлар белгиланди, — дейди Хива район Кенгаши раисининг ўринбосари Х. Ёвбосаров.— Ўша куни сайловчиларга савдо, маданий ва маиший хизмат кўрсатиш, маълум сабабларга кўра овоз беришга кела олмайдиган сайловчиларнинг овоз беришларини ташкил этиш учун транспорт воситалари ажратилди. Район ҳудудида 23 та сайлов участкаси тузилган. Сайлов участкалари телефонлар, кўргазмали воситалар билан тўла таъминланган.

Районда 42 минг сайловчи бор. Шуниси диққатга сазоворки, улар ўртасида тушунтириш олиб боришнинг турли услубларидан фойдаланилмоқда. Комиссия аъзолари сайловнинг тўла демократик асосда ўтишини таъминлашга интилмоқдалар. Яқинда Дошёқ қишлоғида район Кенгаши қошидаги меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси ҳисобидан ногиронларга хайрия кечаси уюштирилди. Оллаберган Саидов, Онажон Сафоевалар оиласига, бошқа бир қанча эҳтиёжманд кишиларга моддий ёрдам кўрсатилди. Санъаткорлар йиғилганларни дилрабо куй-қўшиқлар билан хушнуд этдилар. Кечада жумҳуриятимиз ҳукуматининг барча меҳнаткашларга, кам таъминланган оилаларга, ногиронларга кўрсатаётган ғамхўрликлари тилга олинди. Шу билан бирга Ўзбекистон жумҳурияти Президенти сайлови ва умумхалқ референдумининг аҳамияти тўғрисида мунозарали суҳбат бўлди.

Умуман, қишлоқда ташкил қилинган 7-Хива, 8-Улуғбек сайлов участкаларида тарғибот ишлари намунали йўлга қўйилган. Ташвиқотчилар сайловчиларни қизиқтирган масала юзасидан маълумотлар бераётирлар.

Мураккаб иқтисодий шароитда кун кечираётган қишлоқ кишилари Президентлик сайлови ва референдум ўтказилишига катта умид билан қарамоқдалар. Жумҳуриятимизнинг бугунги Президенти И. А. Каримов ва жумҳурият ҳукумати олиб бораётган сиёсат улар томонидан қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Сайлов ва умумхалқ овоз беришидан кейин бу сиёсат янада изчил давом этишига умид қилмоқдалар...

Ҳа, чиндан ҳам Х. Ёвбосаров таъкидлаганидек, хивалик сайловчилар 29 декабрдаги анжуманга жиддий муносабат билдираётирлар. Эртанги куннинг фаровонлиги ана шу сайлов ва референдум натижаларига боғлиқлиги таъкидланаётир. Хивалик заҳматкашларнинг истиқлол йўлидаги уринишлари ижобий натижалар беришига шубҳа йўқ.

Ж. ЮСУПОВ.

МУЛОҲАЗА ВА ДАЪВАТ

Сирдарё вилоят табиатни муҳофаза қилиш комитетининг раиси Иброҳим Ўролович Кўчқоров Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод И. А. Каримовнинг ишончли вакили этиб рўйхатга олинди. У ЎзТАГ мухбири Г. Огородовнинг илтимосига кўра сайловчилар билан учрашувлар қандай ўтаётганлиги ҳақида гапириб берди.

— Ислом Абдуғаниевични 1983 йилдан буён биламан. Уни халқ хўжалиги кўпгина тармоқларининг тажрибали мутахассиси сифатида жуда ҳурмат қиламан, айни вақтда у ўткир сиёсатчи ҳамдир. Унинг ишончли вакили бўлишдан кўра бошқа шарафлироқ иш йўқлигини яхши тушунаман.

Шу кунларда сайловчилар билан ўтказилаётган учрашувларда И. А. Каримов шаънига яхши сўзлар жуда кўп айтилмоқда. Сайловчилар айниқса, Президентнинг ўтказаётган иқтисодий ислоҳотларини қўллаб-қувватлашмоқда. Митинглар ва учрашувларда одамлар ҳозирги раҳбарият Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришиши учун ҳаракат қилганини, маданиятни ривожлантириш ва халқ расм-русумларини тиклаш учун кўп ишлар қилаётганини, республика аҳолиси турмуш даражасини ошириш учун аниқ тадбирлар кўраётганини таъкидлашмоқда.

Учрашувларда ёрдамчи хўжаликлар ҳамда якка тартибдаги уй-жой қурилишини янада ривожлантиришга қаратилган тадбирлар ҳақида тез-тез гапирилмоқда. Ҳозир вилоятимизда деярли 71 минг оила 12 минг гектарга яқин ер олди, тўрт мингдан кўпроқ янги якка тартибдаги хўжаликлар пайдо бўлди, якка тартибдаги уй-жой қурилиши ҳажми 3,2 баравар кўпайди.

Бизда қишлоқ аҳолисини сифатли ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш юзасидан катта ишлар амалга оширилмоқда. Аҳолининг камбағал табақаларини ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида кўп ишлар бажарилди. Масалан, ўқитувчилар ва болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар берилди. Уруш қатнашчиларидан 3370 кишига ва ҳалок бўлганларнинг оилаларига турли имтиёзлар берилди. 52 мингдан кўпроқ пенсионер ўз пенсияси ва нафақасига қўшимча ҳақ ола бошлади.

Буларнинг ҳаммаси Сирдарё вилоятида Ўзбекистон Президенти фармонларига мувофиқ қилинаётган ишларнинг оз қисмидир холос. 29 декабрь куни аҳолининг кўпчилик қисми Ислом Абдуғаниевич Каримов учун овоз беришига ишонаман.

* * *

Андижонда, «Эрк» демократик партиясининг вилоят таъсис конференциясида Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига номзод партия раиси Салой Мадаминов (Муҳаммад Солиҳ)нинг номзоди қўллаб-қувватланди. Конференцияда сўзга чиққан кишилар «Эрк» демократик партияси аъзоларини бўлажак сайлов ва референдумда фаол қатнашишга, мустақил давлат бошлиғи лавозимига ўзлари кўрсатган номзод учун овоз беришга чақирдилар.

(ЎзТАГ).

ТАРАДДУД

Гурлан районидаги Киров номли, Навоий номли ва «Правда» жамоа хўжаликларининг меҳнатчилари 29 декабрь куни Ўзбекистон Президенти лавозимига Ислом Каримов сайланиши учун овоз беришга аҳд қилдилар. Бу ерда бўлиб ўтган йиғилишларда И. Каримов халқ учун кўп иш қилаётганлиги, деҳқоннинг меҳнатини муносиб қадрлай олиши, уларнинг ташвишларини тушуниши таъкидлаб ўтилди. Орол бўйидаги қишлоқ меҳнатчилари Ўзбекистон Президентининг баҳордаги ёғингарчиликлар оқибатида кутилган даражада «оқ олтин» етиштира олмаган Хоразм ва Қорақалпоғистон пахтакорларига ёрдам бериш тўғрисида яқинда чиқарган фармонини мамнуният билан кутиб олдилар.

Шовот районидаги «Ўзбекистон», «Партия XIX съезди» жамоа хўжаликларининг деҳқонлари ҳам И. А. Каримов учун овоз беришга аҳд қилдилар.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига «Эрк» демократик партиясидан номзод Салай Мадаминов (Муҳаммад Солиҳ) Бухоро вилоятидаги сайловчилар билан учрашди. Бухоро ип газлама бирлашмаси иккинчи йигирув фабрикаси ишчилари ва хизматчилари билан суҳбат чоғида у ўз дастурини муфассал баён қилиб берди, сайловчиларнинг жуда кўп саволларига жавоб қайтарди.

Бундай учрашувлар Пешку районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ва Мир Араб мадрасасида ҳам бўлиб ўтди.

* * *

Деҳқончилик-саноат комплекси ходимлари касаба уюшмаси Гулистон район комитети пленумининг қатнашчилари республика касаба уюшмалари федерациясининг Ўзбекистон Президенти этиб сайлаш учун И. А. Каримов номзодини кўрсатиш тўғрисидаги қарорини қўллаб-қувватладилар. Пленумда И. А. Каримов Президент лавозимида турган даврда юз берган ижобий ўзгаришлар, иқтисодиётдаги ислоҳотлар, аҳолининг камбағал табақаларига мадад берилаётгани, деҳқонларга, педагогларга, фахрийлар ва врачларга аниқ-равшан ёрдам берилгани ҳақида гапирилди. Пленум қатнашчилари деҳқончилик-саноат комплекси ходимлари касаба уюшмасининг барча аъзоларини сайлов куни И. А. Каримов учун овоз беришга чақирдилар.

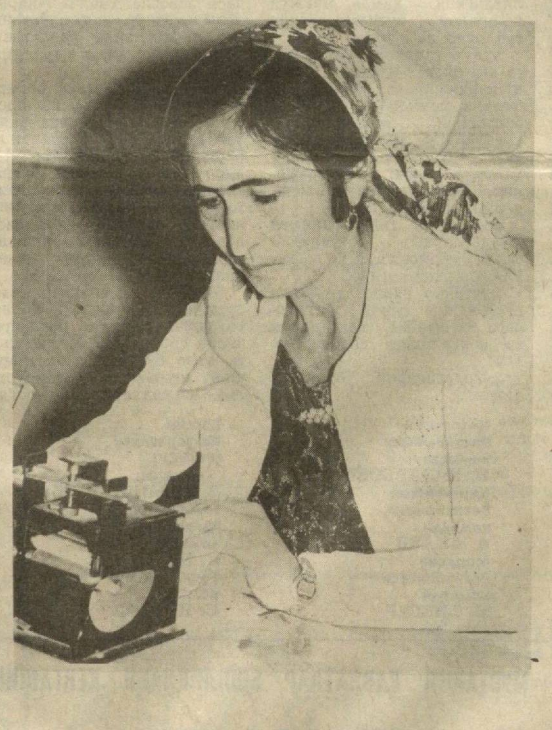

Косонсой пахта тозалаш заводида 1991 йил ҳосилини қайта ишлаш қизғин паллага кирган. Корхона ишчи-хизматчилари катта масъулият билан меҳнат қилишмоқда. Сабаби, завод хорижга тола чиқаради, ички ва ташқи бозорда маҳсулот сифатига талаб катта.

СУРАТДА: завод лабораториясининг мудири Ҳабибахон Бойбобоева тола сифатини аниқламоқда.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

* * *

Тойлоқ райони ҳудудидаги консерва заводи 1991 йилда қайта ишлаш учун хўжаликлардан 41.346 тонна помидор, 250 минг тонна бодринг, 30 тонна патисон, 450 тонна узум, 1500 тонна олма қабул қилиб олди. Корхона ишчи-хизматчилари омборларда тўпланган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб, ҳар кеча-кундузда 5—6 минг шартли банка маҳсулот тайёрлаб чиқараяптилар.

СУРАТДА: омбор мудири Эркин Ибодов ва илғор ишчи Руҳсора Саидова тайёр маҳсулотларни кўздан кечиришмоқда.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

АМЕРИКА ОЛИМЛАРИ САБОҒИ

Жоржия штати дорилфунунининг профессорлари Линда Холл ва Перри Холл республика деҳқончилик-саноат мажмуини бошқариш олий мактабида бизнес асосларидан лекция ўқишди. Америка мутахассислари иштирокидаги машғулотлар тингловчиларда катта қизиқиш уйғотди. Улар орасида бу ерда ўқиётган хўжалик раҳбарлари деҳқончилик-саноат банкларининг ходимлари бор эди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти фармони билан тасдиқланиб, ташқи ва ички бозорда савдо-сотиқ имкониятлари кенгайганлиги туфайли шундай қизиқиш пайдо бўлди. Худди шу фармонда режадаги маҳсулотнинг беш фоизини ва режадан ташқари чиқарилган маҳсулотнинг ҳаммасини сотиш қонунийлаштирилган. Уни қандай қилиб фойдасига сотиш мумкин? Бунинг учун бозор қонунларини билиш керак. Америка олимлари деҳқончилик бизнесини ташкил этишдаги жаҳон тажрибасига, унинг ривожланиш шароитларига, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бозор муносабатларига ўтказишда менежерларнинг вазифасига катта эътибор бердилар.

Ўзбекистонлик менежерлар АҚШга иш ўрганиш учун борган чоғида бу машғулотларни ўтказиш тўғрисида келишилганди. Америкалик профессорлар йил охиригача республика деҳқончилик-саноат мажмуи олий мактабининг вилоят бўлимларида таълим олаётганларга ҳам лекциялар ўқишади.

(ЎзТАГ).

РИЗҚ-РЎЗ САРЧАШМАСИ

Бухоро районидаги Усмон Юсупов номли жамоа хўжалигида ишбилармон, ташаббускор кишилар кўп. Мустафо Файзуллаев уларнинг бири. Бу омилкор биринчилардан бўлиб фермерлик хўжалиги ташкил этган эди. Дастлабки қийинчиликларга қарамай мақсад сари дадил интилди. Озуқа базасини мустаҳкамлаб, моллар бош сонини ой сайин кўпайтиришга эришди. Ҳозирги кунда оила фермасидаги новвослар, соғин сигирлар барчани лол қолдираяпти.

СУРАТДА: колхоз бошқаруви раиси Н. Саидаҳмедов ва фермер М. Файзуллаев гўштга топшириладиган молларни кўздан кечиришаяпти.

И. ЙЎЛДОШЕВ олган сурат.

Жиззах районидаги «Коммунизм» давлат хўжалигида отчиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилаяпти. Мақсадга эришишда моҳир чорвадор Раҳмат Умаровнинг ҳиссаси катта. У ўзининг бой тажрибасини ёш мутахассисларга қунт билан ўргатаяпти. Ҳамжиҳатлик, изчиллик туфайли 50 бош биядан 46 та қулун олишга эришилди.

СУРАТДА: моҳир чорвадор Р. Умаров.

П. ЭРГАШЕВ олган сурат.

ШИРКАТЧИЛАР

Йигит олийгоҳни битиргач, она қишлоғига қайтмоқчи эди. Лекин тақдирнинг ҳукми ўзгача бўлиб чиқди. Унинг ризқ-насибаси Қашқадарё воҳасининг этагидаги қўриқ Нишон районига сочилган экан. Ҳаким Ҳусанов севинишини ҳам, хурсанд бўлишини ҳам билмай комсомол йўлланмаси билан «ютуғига чиққан манзилгоҳ — Таллимаржоң қаердасан, деб йўлга чиқди. Ёш кадрни бу ерда қучоқ очиб кутиб олишди. Яшаши, ишлашига шарт-шароитлар яратиб беришди. Дастлаб, у ўрта мактабда, сўнг 31-ҳунар-техника билим юртида ёш авлодга таълим, дарс берди. Кўп ўтмай таълимгоҳ мудири даражасига кўтарилди. Кейин, ҳали айтганимиздек, тақдир ёш ва серғайрат муаллимни ўз измига буриб юборди. У илмий мудирликдан ихтиёрий воз кечди.

— Нега, ажабланиб сўрайман Ҳакимжондан.

— Мақтанаётганим йўғу, бир саводхон муаллим қатори дарс ўтардим. Ишимни ва турмушимнинг нолийдиган жойи йўқ эди. Қишлоқда ўсганлигим сабаблими фикр хаёлимни дала тез-тез ўзига ром қиларди. Қорамол, от, қўй-эчки, умуман уй жониворларини парвариш қилишни ёшлигимдан яхши кўрардим...

Ҳакимжон касбини ўзгартирди. Энди унинг қаршисида соя салқин синфлар, илм олишга чанқоқ жажжи авлод, мактаб ҳовлиси эмас, кенг яйдоқ чўлдан фарқи йўқ дала ястаниб ётарди. У ўзига маслакдошлар қидириб топгач, Қарши магистрал канали бошқармасининг қошида ширкат очди. Унга «Оқ чашма» деб ном берди. Давлатдан қарз кўтарган 40 минг сўм пулга қорамол сотиб олиб, хўжалик ташкил қилди. Беҳаловат кунлар бошланди. Лекин олдинда нурли бир шуъла кўзга ташланиб, ширкатчиларни чарчаш нима билмай тиришиб ишлашга ундарди. Одам боласи олижаноб мақсадни кўзлаб, энг оғир ишга қўл урса, машаққатлар роҳатга айланиб, иши юришиб кетар экан. Ширкатчилар молларни парваришлаб, хўжалик юритишни тез ўзлаштириб олдилар. Ишга берилиб кетиб вақтнинг кеч бўлганини ҳам сезмай қолишарди. Ана-мана дегунча ширкатчилар қарамоғидаги ғунажинлардан басавлат гавмушлар етилиб, пақир-пақир серқаймоқ сут бера бошлади. «Оқ чашма» ширкати шу аснода вужудга келди. Сут булоғининг кўзини очган ширкатчиларнинг номи эл оғзига тушди.

Улар ҳар куни эрталаб савдога, мактаб ва болалар боғчаларини неча юзлаб литр серқаймоқ, арзон сут билан узлуксиз таъминлай бошлашди.

— Бўрттириш эмас-у, биз элтган сутни талашиб-тортишиб ичаётган жажжи ўғил-қизларни кўрганимизда мамнунлик ҳиссини туярдик, — дейди Ҳакимжон. — Бу мени янада кенгроқ, қамровлироқ ишлашга ундарди. Энди биз Таллимаржонда бунёдкорлик ишларини олиб бораётган 96-махсус ихтисослаштирилган кўчма колонна қурувчиларини ҳам сут билан таъминлай бошладик. Тасаввур қиласизми, иншоот қурувчиларига сут етказиб берамиз. Уларнинг миннатдорликларини бир кўрсангиз эди. Шу кунгача биз уларга 20 тоннадан зиёдроқ сорқаймоқ сут етказиб бердик. Илгари ҳар литрини 40 тийиндан пуллардик, ҳозир эса 70 тийиндан сотяпмиз...

Биз гоҳо америкалик фалончи фермернинг бир ўзи бутун бошли бир колхознинг сут-товар фермаси етиштираётган ялпи маҳсулотга тенг сут-қатиқ тайёрлаб бераяпти экан деб ҳайратланамиз. Америкада тадбиркор фермерларнинг қадрланишини, уларга тўла мустақиллик берилганлигини назардан қочиряпмиз. Бизда эркин хўжалик юритиш эндигина расм бўлаяпти. Мустақил иш юритувчилар сулоласининг илк қалдирғочи Ҳакимжон Ҳусановнинг олти кишилик ширкати бугуноқ бир колхоз сут-товар фермаси маҳсулотига тенг сут ва гўштни етиштирмоқда. Улар ҳар ойда 2—3 новвосни сўйиб, гўштини умумий овқатланиш ошхоналарига арзон нархларда топширишади. Ҳар куни 900—1000 литрга яқин сутни дўконларга, мактаб ва яслиларга улашишади. Вақт ўта «Оқ чашма»нинг ишга солинмаган имкониятлари ҳали сероб. Мана бир мисол. Йигитлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб сабзавот экинлари етиштиришга қўл урдилар. Йил бошида 12 гектар ер олиб, пиёз уруғи сепдилар. Мўлжалдагидан ошириб, яъни 200 тоннадан зиёдроқ ҳосил олишди. Шартномага кўра 170 тоннасини давлатга топширишди. Аслида ширкатчилар ўзларининг озроқ вақтини, меҳнатини пиёз ўстиришга сарф қилишди. Етиштирилган 200 тонна маҳсулот Таллимаржон посёлкаси аҳолисининг 4—5 ойлик эҳтиёжини қоплашга етади. Ширкатчилар бугунги алғов-далғов кунларда шаҳарчанинг гўшт, сут, қаймоқ ва баъзи сабзавот экинларига бўлган эҳтиёжини деярли қондириб келишаяпти. Бу таҳсинга лойиқ ташаббус. Эмин-эркин ва мустақил хўжалик юритишнинг истиқболи порлоқлигини кўрсатиб турибди.

Бозор иқтисодиёти Таллимаржонни ҳам четлаб ўтмади. Тўкинчилиги билан ажралиб турадиган бу шаҳарча бирданига ўзгарди қолди. Магазинлар бўм-бўш, пештахталардан саноат моллари ғойиб бўлди. Нарх-наво бирданига осмонга ўрлади. Таллимаржонликларнинг кечагина ўзлари ҳам, назари ҳам тўқ эди. Бугун таниб бўлмас даражада ўзгариб кетишди. Савдога нима чиқарилса, бир зумда қуритишади. Керак бўлса-бўлмаса 5—6 баравар ортиғи билан харид қилишаверади. Ҳолбуки, улар яқин-яқингача янги сўйилган новвос гўштига қиё боқишмасди. Яхши эсида, бир гал иккита новвос бирданига етилди. Агар вақтида сўйилмаса, вазн ташлайди. Уларни сўйиб, бозорга олиб чиқишди. Одамлар сотиб олишга ноз қилишади. Минг килограмм атрофидаги гўшт қолиб кетаёзди. Ошхоналар, ташкилотларга таклиф қилиб, 2 сўмдан ўтказа олмай хуноб бўлишганди. Бундай воқеалар энди чўпчакка ўхшайди. Одамларни миш-мишлар чўчитиб, қаноатсиз қилиб қўйди. Ширкатчилар уларнинг эҳтиёжини қондириш учун бор имкониятларини ишга солиб изланмоқдалар. Сўқимга боқилаётган новвослар боши кўпайтирилди. Сут, қаймоқ, гўшт, сабзавот маҳсулотлари етиштириш ҳам қарийб икки баравар ошди.

Таллимаржонликлар дастлаб ширкатчиларнинг фидойи меҳнатини тушунишмади. Қишлоқлардаги деҳқонлардан маҳсулотларни арзонга кўтарасига сотиб олиб, бизга қимматга пуллашаяпти деб гумон қилишди. Бугун эса пешона тери билан етиштираётганларига ишонч ҳосил қилиб, ширкатчиларга мўл-кўлчилик жонкуярлари сифатида ҳурмат билан қарашади. Керак бўлса ёрдамини ҳам аяшмайди. Ширкатчилар, айниқса Қарши магистрал канали бошқармасининг бошқарувчиси Рустам Очиловнинг, ноҳия Кенгашининг раиси Хайитмурод Фармоновнинг номларини алоҳида миннатдорчилик билан тилга олишади. Ширкатчиларга ажратилган майдон асосан лалмикор ер бўлиб, суғориш шаҳобчалари билан таъмин этилмаган эди. Улар бошқарувчи олдига келиб, ният-мақсадларини бир-бир баён қилишди. Ўзларига ажратилган майдонга сув чиқариш ишига ёрдам беришини илтимос қилишди.

— Илтимосларингиз анча ҳаражат талаб қилади. Шундай бўлса ҳам бажонидил ёрдам қиламан, — деди у.— Сизлар бошлаган хайрли ташаббус ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланиши керак. Чунки ниятларингиз олийжаноб, эл маъмурчилигини вужудга келтиришга хизмат қилади...

Оқ чашма ижодкорлари банк, молия идораларининг жиддий қаршилигига дуч келишганди. Бу тўсиқларни енгиб ўтишда ноҳия Кенгашининг раиси Х. Фармонов бебаҳо ёрдам кўрсатди. Молхоналар қуриш, техника-механизмлар ажратиш билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишда, айниқса ёрдами асқотди.

— Раҳбарларимиз давр руҳини ҳис этадиган, замонавий кадрлар, — дейди ширкатчилар етакчиси Ҳакимжон. — Мустақил хўжалик юритиш, фермерлик фаолиятини йўлга қўйишга кенг имконият яратиб беришган...

«Оқ чашма» ташкил этилганда, у Таллимаржонни сут, гўшт ва сабзавот маҳсулотлари билан таъмин қилиш кафолатини олганда кўпчилик уларнинг ваъдасига ишонқирамаган эди. Бугун уларнинг меҳнатига, истиқболига кўплар ҳавас қилишаяпти. Энг муҳими, вақт, давр ширкатчилар фойдасига ишлаяпти. Атиги олти кишидан иборат жамоа маъмурчилик яратиш йўлида тинмай изланмоқда, ўз сафларини, базаларини кенгайтиришаяпти. Бугун «Оқ чашма»нинг саховатидан баҳраманд бўлмаган кишини Таллимаржонда учратолмайсиз.

Ширкат аъзолари, уларнинг ишлари билан атрофлича танишдик. Ширкат аъзоларидан бири Холбиби аядир. У асли чорвадор. Узоқ йиллар сут-товар фермасида ҳалол меҳнат қилиб орден ва медалларга мушарраф бўлган. Пенсияга чиқиб, Шаҳрисабзда яшаётган ўғиллари бағрида қарилик гаштини суриб юрган эди. Ҳакимжон ширкат очди, деган хабарни эшиттач, оромини йўқотди. Ўғиллари, келинларининг «борманг», деб ёлборишига қарамай Шаҳрисабзнинг сўлим об-ҳавосини, зилол сувларини чўлга алмаштирди. Таллимаржонга кела солиб, ўғлининг ишларига шўнғиб кетди. «Ҳали куч-қувватим етарли. Ишлайман», дейди ая. Ширкатчиларга қўшилиб мол охурларини тозалайди, бузоқларни парвариш қилади, сут соғади. Ҳам куч-ғайрати, ҳам тажрибаси билан кўмаклашади. Келини Муҳаббатхон ошпаз, у ҳам қўли бўшади, дегунча молларга қарашади, сут соғади. Ғолиб Ҳақбердиев мол боқади, ойлиги минг сўмдан ошади. Саид Ҳусанов тракторчи, ем-хашак жамғариш унинг зиммасига юклатилган. Аслиддин Собиров эса умумий иш юритувчи. Ихтиёрий ёрдамчилар — ўзларининг ўғил-қизларидир. Ширкат аъзоларининг маоши энг ками 600 сўм бўлса, кўпи 1500 сўмдан ошади. Йил охирида 20—30 минг сўм соф фойда жамоанинг жамғармасига тушади. Пул кўпайган сари «оқ чашма»нинг етакчиси Ҳакимжон Ҳусановнинг режалари кўпаймоқда. Америка фермерлари билан ҳамкорлик қилишни, иш тажрибасини ўрганишни орзу қилади. Уларда фойдаланиб келинаётган, тор жойда қайрилиб, бир парча ерни ҳайдаб бера оладиган тракторларга, ҳисобдон компьютерларга, дунёнинг у учи билан симсиз боғлай оладиган телефонларга эга бўлишни орзу қилади. Ўзбекистоннинг мустақил давлат бўлиб шакллангани орзуларининг реал эканлигига умидворлигини оширади.

«Оқ чашма»нинг ижодкорлари билан суҳбатлашиб, таҳсинга лойиқ фаолиятини ўрганар эканмиз, ўйлардик: «Ҳа, меҳнат аҳлининг олдидаги ғовлар олиб ташланмоқда. Ақл-идрок, куч-ғайрат кишандан халос этилмоқда. Эндиликда меҳнат аҳлининг қудратли ташаббуси жунбушга келиб, яратувчилик бобида мўъжизалар кўрсатади. Ана шу мўъжизалар учқунини биз «Оқ чашма» тимсолида кўриб турибмиз. Мўъжазгина ширкат жамоаси бутун бошли бир шаҳарчада мўл-кўлчиликни юзага келтириб, энг қийин дамларда одамларнинг кор-ҳолига яраяпти.

Қурбонали ЭШМАТОВ.

Депутат билан учрашув

Бир ҳовуч буғдой

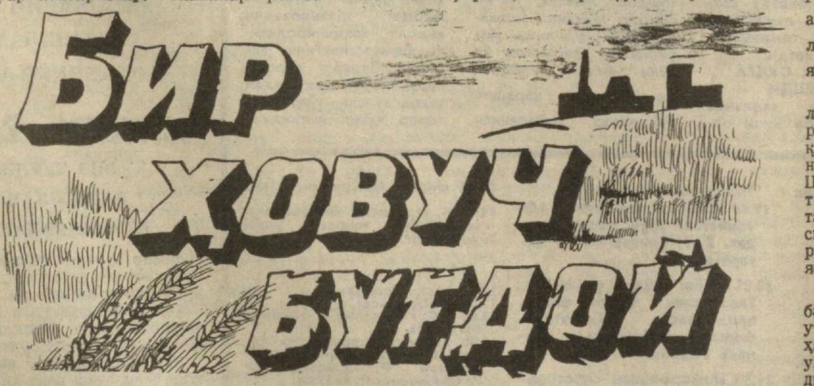

..Биз уни узоқ қидирдик. Район марказининг ичкариларида ҳам бирорта қувалик депутатнинг аниқ яшаш жойини айтиб беролмади. Ниҳоят, Акбаробод қишлоғининг Гулистон маҳалласидаги унинг ота ҳовлисига етиб келдик... Ичкаридан ўн-ўн икки ёшлардаги қизалоқ чиқди.

— Ҳозир шу ердайдилар, билмадим...

Ҳар тугул депутат уйда экан:

— Очиғи, келишингизга ишонмагандим, — деди Абдухалим уйга таклиф қиларкан. — Узр, бу ёғи қишлоқчилик...

Кўмир исига тўлган ўқитувчи хонадони. Ерга тўшалган кўрпачалар... Қум сувоқли деворда эса турли-туман журналлардан қирқиб олинган суратлар.

Биз 414-Коммуна сайлов округидан депутатликка сайланган Абдухалим Қаландаров билан Республика Олий Кенгашининг саккизинчи сессиясида учрашгандик. У ўша анжуманда район ҳудудидаги муаммолар хусусида куйиниб сўзлаганди. Жумладан, Акбаробод қишлоғида заҳарли кимёвий дорилар омбори ҳанузгача сақланаётгани, бу эса ерлик аҳолининг жиддий ташвишланишига сабаб бўлаётганини баён этиб, масалага депутатлар эътиборини жалб қилганди. Танаффус пайтида у билан учрашдик. Шу мавзуда мақола ёзмоқчилигимизни, имкон топилгудек бўлса Қувага боришимиз мумкинлигини ҳам айтдик. Таклиф маъқул тушди...

...Табиатга хиёнат қилиш билан инсон ўз келажагига хиёнат қилаётганини барча ҳам англаб етавермас экан. Қува районининг аҳолиси зич жойлашган Акбаробод қишлоғидаги кимёвий дорилар омборхонаси остонасида хаёлимга келган дастлабки фикр шу бўлди. У 16 гектар ерни эгаллаб ётибди. Бугун омборда рўйхатлардан ўчирилган 315 тонна кимёвий заҳарли модда, 100 тонна биопрепарат, рўйхатдан ўчирилмаган 109 тонна, шундан 71 тоннаси таъқиқланган кимёвий заҳарли модда сақланаётир. Бундан ташқари уч минг дона ана шундай дорилардан бўшаган идишлар омборда ва хўжаликларда сақланмоқда. Мутахассисларнинг таъкидлашларича, бўш идишлар очиқ ҳавода сақланиши оқибатида табиатга, атроф муҳитга жиддий зарар келтираётир. Кишилар саломатлигига хавф солинмоқда.

Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 14/859 рақамли мактубида ёзилишича ер ости ва ер усти сувларининг омбор атрофидан 1,5 километр доирада олинган таҳлили унда заҳарли кимёвий модда қолдиқларининг йўқлигини кўрсатган... Бу яхши, албатта. Аммо аҳоли зич жойлашган Акбарободнинг эртаси ҳақида ўйлаётган, унинг учун қайғураётганлар бу фикрга қўшилолмаётирлар.

— Омбор 1952 йилда ишга туширилган, — дейди депутат. — Ўшанда унинг 10 та бўлими, 1963-78 йиллар мобайнида эса яна саккизта, жами 1 миллион 298,8 минг сўмлик қўшимча омбор қурилиб фойдаланишга топширилди. Ҳудудимизда аҳоли зич жойлашган. Одамлар ноиложликдан омбор атрофига рухсатсиз иморатлар қура бошладилар. Эътибор беринг: заҳарли-заққумли маконда ҳам заҳматкаш аҳоли яшашга қарор қилди. Шунга ҳам кўнди. 1983-87 йилларда 10 та хонадон шу ерда истиқомат қила бошлади.

Фарғона вилояти қишлоқ хўжалигига агрокимёвий хизмат қилиш бирлашмасининг раиси Т. Ғаниев А. Қаландаровнинг депутатлик сўровига жавоб бераркан, омбор атрофида сақланаётган бўш идишлар, заҳарли моддалар қолдиғи учун чуқур кавлаб, уларни кўмиб ташлаш лозимлигини таъкидлайди. Аммо бунинг учун Табиатни муҳофаза қилиш комитети ва Гидрогеология бирлашмалари рухсат бермаётганини билдириб шу масалада депутатдан ёрдам сўраган.

Кўриниб турибдики, бугун Акбаробод кимёвий моддалар омбори хусусидаги мунозарали масала кўпгина мутасадди ташкилотлар эътиборига ҳавола қилинган. Фикрлар, мулоҳазалар сероб. Депутатлик сўровига қайтарилган жавобларни варақларканман, ҳеч бир ташкилот аниқ бир ечим йўлини таклиф этмаётганини англадим. Фақат Республика Вазирлар Маҳкамасидан келган хатда «келажакда Акбаробод қишлоғидаги омборни фақат минерал ўғитлар сақлашга мослаштириб, уни қайта жиҳозлаш ва омборда заҳарли кимёвий дорилар сақланишини мутлақо ман этиш чоралари кўрилаётгани» таъкидланган.

Ноумид шайтон, деганларидек бугун депутат ана шу жавобдангина қониқиш ҳосил қилмоқда. Аммо А. Қаландаровга депутатлик наказларини юклаган халқ булардан қаноат ҳосил қилармикин? «Узсельхозхимия» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директорининг депутатга йўллаган 213/1—9—69 рақамли мактубида юқоридаги саволга жавоб топгандек бўлдик: «...1991 йилнинг 2 июлида Акбарободда бўлиб, яна бир бор омборхонадаги аҳвол билан танишдим. Мазкур масала юзасидан вилоят ижроия қўмитасининг раиси Н. Раҳимов билан учрашдим. Сиз Республика Президентига йўллаган мактубингизда базани кўчириш юзасидан вилоят ижроқўми бир неча бор қарорлар чиқарди, деб ёзгансиз. Аниқланишича, ижроқўм бу ҳақда бирорта ҳам қарор қабул қилмаган. Фақатгина яроқсиз ва таъқиқланган заҳарли дориларни бошқа ерга олиб бориб кўмиш учун махсус жой белгилаш хусусида тегишли ташкилотларга топшириқлар берилган...».

Наҳотки, бутун бошли вилоятда тонналаб заҳар сақланаётганига, бундан кишилар, табиат сўмлар билан ўлчаб бўлмайдиган даражада зарар кўраётганига тезроқ чек қўйишнинг иложи бўлмаса?

Депутат билан суҳбатлашганимизда у айни пайтда вилоят ҳудудидаги давлат ва жамоат хўжаликларига дефолиант учун ишлатиладиган хлорат-магний ва ҳашаротларга қарши ишлатиладиган олтингугуртдан ташқари заҳарли кимёвий дорилар юборилмаётганлигини таъкидлади. Бундан аҳоли мамнун эканлигини билдирди. Шу билан бирга депутат юқорида тилга олинган «Ядохимбаза»ни Қува, қўшни Тошлоқ районлари учун қурилиш материаллари қабул қилиб оладиган бекатга айлантириш лозимлигини таъкидлаётир. А. Қаландаровнинг айтишича, масалага ана шундай ёндашилса аҳоли учун яна бир қулайлик яратилган бўларди.

Биз районда одамлар билан суҳбатлашдик. Дардларини тинглаб, ютуқларидан қувондик. Эл тўкин турмушни соғинганини ҳис қилдик. Шу ўринда қизиқ воқеани тилга олгим келади. Депутатнинг мўъжазгина ҳовлисида буғдой экилганини кўриб, очиғи, ҳайратимизни яширолмадик.

— Президент фармонини бажаришда ўрнак бўлиш учун икки сотих ерга бўлса ҳам буғдой экдим, — деди у. — Шунда дилида қандайдир армон борини ҳис этдим. Хайрлашиш олдида ўша маъюслик сабабини суриштирдим.

— Акбаробод районлараро марказий заҳарли дорилар сақлаш омборидаги мутахассисларнинг фикрича, — деди депутат, — районимиздаги сабзавот экиладиган майдонлар тупроғи текширилганда таркибида заҳарли дорилар миқдори меъёрдагидан кўп чиққан. Шунинг учун ҳам санитария-эпидемиология станциясидагилар ҳудудимизда полиз ва сабзавот маҳсулотлари экишни таъқиқлашган.

А. Қаландаров ўн иккинчи чақириқ Республика Олий Кенгашининг саккизинчи сессиясида шулар ҳақда сўзлаб парламент аъзоларидан кўмак сўраганди. Матбуотчиларга мурожаат қилганди. Мақолага нуқта қўяяпман-у, муаллим-депутат дилидаги ўйларни баҳоли-қудрат қоғозга туширдиммикан дея, ўйга толаман. Кўз олдимда эса ўша заҳарли тупроқ бағрида бўй чўзаётган бир ҳовуч буғдой сабза урган ер сира нари кетмайди...

М. АБДУРАҲМОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

СОВЕТ САЙЁҲЛАРИ САВДО ҚИЛИШМОҚДА

ПЕКИН. (ТАСС). Шинжонг-уйғур мухтор районидаги Инина шаҳарчаси чойхоналарида ўтирадиган чойхўрлар бозорларда сотилаётган совет молларининг нархлари ҳақида суҳбатлашадилар. Бозорларда фотоаппаратлардан то қалпоқ ва шарфларгача сотилмоқда. Уларни совет сайёҳлари сотишмоқда. «Шинжонг жибоа» маҳаллий рўзномаси бу ишлар Хитой—Совет муносабатлари изга тушганидан сўнг чегара савдоси кенгайганлиги туфайли мумкин бўлганини таъкидлайди.

Шаҳарнинг Сталин шоҳкўчаси билан Озодлик кўчаси совет сайёҳларига «савдо расталари» сифатида хизмат қилмоқда. Совет ҳудудидан бу ерга Шинжонгда харидоргир бўлган чиройли рўмоллар, соатлар, электр устаралар, бинокллар, фотоаппаратлар, қошиқпичоқлар ва бошқа кўплаб моллар келтирилиб, улар билан чаққон савдо қилинмоқда. Рўзноманинг эътироф қилишига қараганда, уларнинг нархи «унчалик қиммат эмас». Масалан, механик қўл соатлари йигирма юан (АҚШнинг тўрт доллари атрофида), календарли соатлар эса 40 юанга сотилмоқда. Электр устара учун 25—30 юан атрофида сўрашади, кепка 10 юандан сотилмоқда. Драпдан тикилган пальтолар қимматроқ туради. Четига қоракўл тутилган хотинлар пальтосини 300 юанга, фотоаппаратларни эса уларнинг тоифасига қараб 30 юандан 800 юангача бўлган нархда сотишмоқда. Хитой дўконларида бундай молларнинг нархи анча юқори туради. Тўғри, бозорга олиб чиқилаётган совет молларининг харидорлари уларнинг сифати пастлигидан, қўполлигидан нолишмоқда.

Совет «бизнесменлари» зарар кўраяптими ёки фойда олаяптими, айтиш қийин. Лекин бизда умуман ҳамма нарса тақчил эканини яхши биладиган хитойлик майда баққоллар иши юришиб кетган, улар энг яхши нарсаларни совет сайёҳларидан арзон нархларда сотиб олиб, сифати паст, ёмон молларни қимматга сотишмоқда. Улар совет сайёҳлари бу ерга атиги 1—2 кунга келишларини ва бозорни синчиклаб ўрганишга улгурмасликларини яхши билишади.

СЎНГГИ ХАБАРЛАР

РИМ. Россия Президенти Борис Ельцин Италия телекўрсатуви биринчи программасининг мухбири билан суҳбатлашди (Бу суҳбат чоршанба куни кечқурун олиб кўрсатилди). Суҳбат асносида Б. Ельцин мамлакатда рўй бераётган жараёнларга, мустақил давлатларнинг ҳамдўстлиги тузилганлигига, Михаил Горбачев билан муносабатларга тўхталди.

Ҳозир аввалги Иттифоқ йўқ, деб таъкидлади у. Ўша Иттифоқ асосида биз мустақил давлатларнинг янги Иттифоқини тузаяпмиз, бу Иттифоқнинг ягона бошқарув маркази бўлмайди. Бироқ бирлашган стратегик кучлари бўлади. Шундай қилиб гап ягона қўмондонлик ҳақида боряпти.

Б. Ельцин ижтимоий-иқтисодий муаммоларга тўхталар экан, 2 январга белгиланган нархларга эрк берилиши муносабати билан муайян ижтимоий ларзалар эҳтимоли борлигини тан олди. Аммо биз бундай муаммолар қандайдир шаклдаги зўравонликка олиб боришини истисно қиламиз, деди у.

Демократик ўзгартишлар ҳақидаги саволга жавобан Б. Ельцин бундай деб таъкидлади: «Мен Россияни тўла-тўкис демократик, тўла-тўкис ҳуқуқий давлат дея олмайман. Ҳали биз бу соҳада узоқ йўлни босиб ўтишимиз керак».

Россия Президентининг айтишича, энди М. Горбачев мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий турмушида бирон-бир ўринга эга эмас. Декабрда бу жараён ниҳоясига етади, деб уқтирди у.

●

БМТ. Халқаро ҳамжамиятнинг Нью-Йоркдаги қароргоҳида Беларусь Республикаси, РСФСР ва Украина давлатлари бошлиқларининг баёноти, шунингдек 1991 йил 8 декабрь куни Минскда имзоланган мустақил давлатлар ҳамдўстлигини тузиш ҳақидаги баёнот матнлари чоршанба куни БМТ Бош ассамблеясининг расмий ҳужжати тарзида тарқатилди. Бу ҳужжатлар БМТ ҳузуридаги Беларусь доимий ваколатхонасининг илтимоси билан тарқатилди.

●

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар тез орада Совет Иттифоқига инсонпарварлик ёрдами жойланган ҳарбий транспорт самолётларининг янги туркумини юборади. Пентагон расмий вакилининг ўринбосари Боб Холл журналистларга шуни маълум қилди. СССР учун тиббий ёрдам, шу жумладан ўрин-кўрпа ва иссиқ кийим жойланган АҚШ ҳарбий транспорт авиациясининг биринчи самолёти 15 декабрь куни Вашингтон яқинидаги Эндрюс авиация базасидан парвоз қилиб, Москва ва Ереванга йўл олди. Пентагон вакилининг маълум қилишича, Қўшма Штатлар 21 декабрь куни осмондан Минскка қўшимча ёрдам элтиб беради. Шу вакилнинг яна айтишича, АҚШ мудофаа вазирлиги совет ядро қуролини ўрнатиб қўйилган жойидан олиб ташлаш учун конгресс томонидан ажратилган 400 миллион доллардан оқилона фойдаланиш ҳақидаги масалани ўрганиб чиқмоқда.

(ТАСС).

ЖАДИЙ

21 декабрдан қавс ўрнини олувчи жадий ҳижрий йилнинг ўнинчи ойи. Далв билан ҳутдан сўнг йил охирлайди.

22 декабрда тун ниҳоятда узайиб, 17 соату уч дақиқани ташкил этади. Шундан сўнг навбат кундузга келади. У узайишга тушади. Ой охиригача унга бир соату уч дақиқа қўшилади.

Фольклору ёзма адабиётда энг узун тун «Ялдо туни», «Ялдо кечаси», «Ялдо» деб, шунингдек «Лайлат ул-қадр», «Қадр кечаси», «Қадр» шаклларида маълум-у машҳурдир. Зотан, ҳар гал «Бунга етганлар ёки етмаганлар бор», дея шукроналар айтилган. Эркаклару аёллар бу кечани мамнуният билан кутиб олиб кузатишган.

«Ялдо» сўзи форс-тожикча, «Лайлат ул-қадр» эса арабчадир.

● Бўлмағай эрди фалакнинг кийнаси давронда,
Бўлмаса «Ялдо» туни, ошиқлиғим туғёнида!
(Алишер НАВОИЙ)

Яъни, агар «Ялдо туни»да ошиқлигим туғёни авжига чиқиб, самони безовта қилмаганда фалак мендан кийна қилмаган бўлурди.

Халқда:

●— Сизда ойнинг нечаси.
— Бизда «Қадр» кечаси».

● Ҳар тунунг: «Қадр» ўлубон, ҳар кунунг ўлсун Наврўз!
(Навоий).

25 декабрдан 40 кунлик қиш чилласи бошланади. Йил йилга ўхшамаганидек, чилла ҳам чиллага ўхшамас. Ҳа, табиатнинг буюк ҳосиятларидан бири шуки, у бир хилликни ёқтирмайди!

Қиш чилласи ўзлигини кўрсатмас экан, ёз чилласининг ҳам, хусусан деҳқончилик учун сафоси бўлмас. Буни отахон шоиримиз Қуддус Муҳаммадий шундай таърифлаган:

● Ҳар фасл ўз ишини қилсин,
Қиши ҳам қишлигини қилсин!
Расо қирчиллаб турсин.
Қори ғарчиллаб турсин!

Бу йил табиат чорванинг нотўкис аҳволини ҳис этгандай, қишнинг дастлабки ойида «кўнгилчанлик! йўлини тутмоқда. У ҳали ўзини кўрсатгани йўқ.

Қаранг, ахир!, Тошкент атрофидаги бир сабзавотчилик хўжалиги 1980 йилда 800 гектар ери бўлганда ҳам, ҳозир 400 га тушиб қолганида ҳам, минг бош молни (ҳеч ҳам чорва базаси бўлмагани ҳолда) ем-хашакни четдан «эплаштираркан». Демак, кимдир: «Йўқдан бор қилиб бўлмайди!» даъвоси билан чиқса, буни мисол келтириш орқали рад этиш мумкин.

● Тақдир ёмонликни гар кўрса раво,
Сабоқ ол, ундан ҳам ёғилсин зиё!
● Улуғлик гапдан иборат эмас фақат,
Ярим иш ҳам, асли юз гапдин яхшироқ!
(Фирдавсий).

● Дилинг ўртанмасин ҳузурсиз кундин,
Ёруғ кун туғилар қоронғи тундин!
(Саъдий).

● Жарликка қуладик иймондан кечиб,
Соҳилга чиқғаймиз энди сув кечиб.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ.

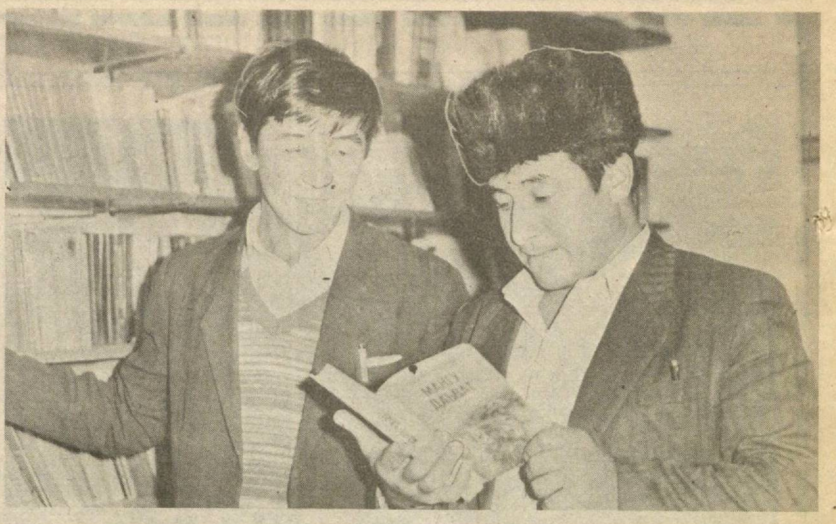

Дўстлик районидаги А. Саркисов номли давлат хўжалиги кутубхонаси ҳамиша меҳнаткашлар билан гавжум. Тўрт минг китоб фонди, 344 нафар китобхонга эга бўлган бу зиё масканида тез-тез адабий кечалар, китобхонлар анжуманлари ва қизиқарли суҳбатлар уюштирилмоқда.

СУРАТДА: китобхонлар Ўрол Сориев ва Жўра Қобиловлар янги адабиётларни кўздан кечиришмоқда.

Шоир инъоми

ИЗЛАБ КЕЛДИМ

Не қилайин дилда ҳасрат, доғ қолди,
Сиз ўстирган сўлим, чаман боғ қолди,
Келин бўлмиш сулув кутиб тоқ қолди,
Қалбларимни тирнаб келдим, акажон,
Изларингиз излаб келдим, акажон.
Онагинам бедор бўлиб кутдилар,
Соғинганда хатин кўзга суртдилар,
Ёқа йиртиб оламдан ҳам ўтдилар,
Элга дардим сўзлаб келдим, акажон,
Изларингиз излаб келдим, акажон.
Қардош эллар узатишиб қўлларин,
Кўрсатдилар сиз жанг қилган йўлларин,
Эсладилар ўша мудҳиш йилларин,
Йўл—йўлакай йиғлаб келдим, акажон,
Изларингиз излаб келдим акажон.
Қабрингизни қучдим, оллоҳ бўлди ёр,
Ҳокингиздан олдим йиғлаб зору зор,
Қиёматга қолдими энди дийдор,
Қайда сиз деб сўзлаб келдим, акажон,
Изларингиз излаб келдим акажон.

БАХИЛ БЎЛМА

Бошга бало забон, ғийбат,
Аҳил бўлгин, бахил бўлма.
Ҳасад, иғво ёмон иллат,
Аҳил бўлгин,
бахил бўлма.

Тили бошқа, дили бошқа,
Юзи шувут, бўлар қашқа.
Десанг юрмай тегиб ғашга,
Аҳил бўлгин,
бахил бўлма.

Қилса биров элга зиён,
Қилмишлари бўлгай аён.
Чаёнга йўқ, шафқат, омон,
Аҳил бўлгин, бахил бўлма.

Ҳалол, поклик саодатдур,
Элинг севса, улуғ бахтдир.
Бу сўзлар бир насиҳатдир,
Аҳил бўлгин, бахил бўлма.

Раҳимжон САТТОРОВ,
уруш ва меҳнат фахрийси.

МЕҲНАТ МАДҲИ

Эл-юрт ишқи дилим равшан этувчи офтоб бўлсин,
Уни жон борича асрай, ишим олижаноб бўлсин
Гуллатиб боғларни ораста этдим ҳамма шоҳиддир,
Бу меҳнат мадҳини ёзганда бир катта китоб бўлсин.
Она юрт тақдирин ўйлаб сўз айтдим ҳар дамда дўстлар,
Ширин сўзлаш қарор айлайди, пур ҳикмат жавоб бўлсин.
Сенинг бағрингда уйғониб, меҳнатдан камол топдим,
Назар қил ҳолу аҳволимга доим санки чоб бўлсин.
Ниятим шул эрур менга миллатим тинч омон бўлса,
Элимда ҳар тарафдин куй наво-шўх рубоб бўлсин.
Чўлларин гулзор этиб, мени кўринг чаманлар ичра,
Ки андоқ ишладим деҳқон бобомдек сарҳисоб бўлсин.
Расулий гар қадам қўйсанг юртинг гулзорида ҳар дам,
Тўлиб дарёда сувлар пахтазоримга иншоб бўлсин.

Султон РАСУЛИЙ.

Ахборот

АНДИЖОННИНГ БИР КУНИ

МАКТАБДА КЎРИК

Марҳамат райони Ёш табиатшунослар уйида мактабларнинг тажриба майдонларида етиштирилган мева, сабзавот ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари намойиш этилди.

Кўрик якунида унинг ғолиблари аниқланди. Нуфузли ҳакамлар ҳайъати қарори билан 84 балл тўплаган 1-ўрта мактаб жамоаси биринчи ўринда борди. 16- ва 24-мактаблар иккинчи ўринни эгалладилар.

Ғолиблар фахрий ёрлиқлар ва мукофотлар олишди.

ЗАНГОРИ ОЛОВ ТАФТИ

Абдусамад Тиллабоев номидаги жамоа хўжалигининг (Избоскан райони) Обод маҳалласида истиқомат қилувчи 50 хонадонга зангори олов етиб келди.

Газ қувурлари 25-мактабга ҳам ўтказилди. Ўқувчилар иссиқ ва ёруғ хоналарда ўқимоқдалар.

Бу ишларга жамоа хўжалиги раҳбарлари ва район Ёшлар иттифоқи қошидаги кичик корхона аъзолари бош-қош бўлдилар.

АЛЛОМАЛАР ХИЁБОНИ

Ортиқали Парпиев кўпчилик ўртасида рассом-ҳайкалтарош сифатида танилган. Яқинда у ўзининг эзгу орзусини рўёбга чиқаришга эришди. Ўзи ишлаётган Избоскан районидаги 19-мактаб ёнида алломалар хиёбонини яратди. Бу ерга Навоий, Беруний, Бобур, Абу Али ибн Сино, Беҳзод, Темур ҳайкаллари ўрнатилди.

«СПАРТАК» ТИКЛАНДИ

Андижон шаҳридаги «Спартак» ўйингоҳини таъминлаш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Бу ерда ҳозирданоқ мусобақалар ўтказила бошланди.

«Меҳнат» жамияти вилоят кенгаши 3-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ўтказган мусобақада иқтидорли ёшлар етишиб чиқаётганлигини кўрсатди.

Т. ҒАФУРОВ.

БИККС

Сизнинг муваффақиятингиз умумий ишимизга хизмат қилади!

Сизнинг бирон-бир маҳсулотни — ускуналар, хом ашё, транспорт воситасини сотиб олиш ёки сотиш билан, у ёки бу хизмат билан боғлиқ муаммоларингиз бўлса,

«БИҚҚС-АЛИНА» БРОКЕРЛИК ФИРМАСИ УЛАРНИ ЎЗ ЗИММАСИГА ОЛИШГА ТАЙЁР!

«БИҚҚС-АЛИНА» брокерлик фирмаси мамлакатимизнинг энг йирик 8 фирмасида: Россия мол-хом ашё, Москва мол фирмаларида, Россия деҳқончилик биржасида, «Санкт-Петербург» биржасида, Бутунроссия кўчмас мулк биржасида, «ТОШКЕНТ» универсал мол биржасида, Қирғизистон мол-хом ашё биржасида, Россия ўрмон биржасида ўз идораларига эга. Шунингдек, «БИҚҚС-АЛИНА» турли биржалардаги яна 18 та брокерлик идоралари билан ҳамкорлик қилади.

Ахборот-брокерлик хизматига узоқ муддатли шартномалар тузилган тақдирда «БИҚҚС-АЛИНА» фирмаси ўз мижозларига брокерлик фонзидан маълум қисмини чегириб ташлайди, олди-сотди тугаганидан сўнг 24 соат мобайнида уларни биржадаги нархлар, моллар, хизматларга доир тўлиқ ахборотлар билан таъминлайди.

Бозорни яхши билиш, кенг алоқалар, тажриба брокерлар ва самимий муносабатлар муаммоларингизни биргаликда ҳал қилишимизга ёрдам беради.

Бизнинг манзилимиз: Тошкент-146, Зебо Шамсуддинова кўчаси, 2-боши берк кўча.

Тошкентдаги телефонлар: 91-31-08, 98-64-53, 68-70-35.

Тошкентдаги телефакс: 8-3712-90-41-97.

«БИҚҚС-АЛИНА» УЮШМАСИ.

Тошкентдаги минерал сув билан саломатликни тиклаш масканига жумҳуриятнинг турли қишлоқларидан беморлар келиб даволанмоқдалар. «Ўзбекбирлашув»-га қарашли бу санаторийда барча қулайликлар бор. Турли хил ошқозон-ичак хасталиклари билан оғриган беморларга у ерда тиббий ёрдам кўрсатилади.

СУРАТДА: ҳамшира Гулойим Қолимбетова беморга муолажа қилмоқда. 2. Санаторийнинг ташқи кўриниши.

У. ХУШВАҚТ
олган суратлар.

ЯХШИ ЖИҲОЗЛАНГАН ХИЗМАТ ХОНАСИ— ФИРМАНГИЗ ҚИЁФАСИ

ЯХШИ ЖИҲОЗЛАНГАН ХИЗМАТ ХОНАСИ — АЪЛО КАЙФИЯТ, АЪЛО БИЗНЕС ДЕМАКДИР.

АГАР СИЗ ХИЗМАТ ХОНАНГИЗГА ҚАҲВАХОНА ЁКИ КОНЦЕРТ ЗАЛИНГИЗГА ЗАМОНАВИЙ ВА ЎЗИГА ХОС ҚИЁФА БАҒИШЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ.

«БИҚҚС-АЛИНА» УЮШМАСИ

СИЗГА ЁРДАМ БЕРАДИ

БИЗ ТУРЛИ-ТУМАН МАНЗАРАЛИ ПАРДОЗЛАШ МАТЕРИАЛЛАРИДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ:

темир ва чарм билан пардозланган девор панеллари;

тилларанг ва оқ тусли алюминийдан турли бадиий услубларда ясалган осма шиплар;

ўзига хос шаклдаги шамчироқлар. Улар девор ва шипларнинг металл безаклари билан яхши уйғунлашиб кетади, хона ўзига хос ёритилади.

Маҳсулотларимиз енгил йиғилади, улардан фойдаланиш осон, узоқ вақт хизмат қилади.

Ўз уйим ўлан тўшагим, дейишади. Аминмизки, «БИҚҚС-АЛИНА» фирмасининг жиҳозлари билан безатилган хоналар сизга ғоят ҳузур бағишлайди.

Манзилимиз: Тошкент — 146, Зебо Шамсуддинова кўчаси, 2-боши берк кўча.

Тошкентдаги телефонлар: 91-31-08, 98-64-53, 68-70-35.

«БИҚҚС-АЛИНА» УЮШМАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ТУРФА ОЛАМ

ҚОПЛОН ҚАСОСИ

Ҳайвон ўргатувчи Антонио Челетти бир гуруҳ қоплонлар билан томоша кўрсатарди. Бу борада унга тенг йўқ: маҳоратли ва қатъиятли ўргатувчи ҳисобланади.

Қарамоғидаги жониворларга баъзан ниҳоятда қаттиққўллик билан муносабатда бўлади. Кунларининг бирида Исси лақабли қоплонни машқ пайтида қўлидаги хипчин билан роса урди. Жони оғриган жонивор қаттиқ хириллади, аммо тинчигандек бўлди. Лекин у ўзига хос қасос олди: тўплар билан ўйин кўрсатиш пайтида уларнинг олтови ҳам тешилгани, шу боис томошани давом эттириш мумкин эмаслиги маълум бўлди.

Челетти саҳнада Иссига тегишни лозим кўрмади, кейинроқ жазосини бериб қўйишни ўйлади. Қоплон ҳам буни сезди шекилли пойлаб туриб, баланд сакради-да, панжарани ошиб ўтиб, томошагоҳдан қочиб кетди.

ҚИРОЛНИ СУДГА БЕРИШДИ

Свазилинд тарихида илк маротаба икки оддий деҳқон қиролни судга бериб, можарони ўз фойдаларига ҳал этишди. Табо Дламини ва Манхел Сибаньони тождор Мсвати III ни «Қирол Манзини ноҳиясида йўл қурилиши тўғрисидаги фармонни ўз қўли билан ёзаётганда ҳукуматга қарашли бульдозер ҳайдовчиси бу ердаги уйлар ва экинзорларни теп-текис қилиб ташлаш ҳиссини уйғотди» деб айблашди. Устига-устак бу ерда ҳозир бўлган 18 қуролли миршаб бульдозерчи қирол хоҳиш-иродасини бажарганлигини айтишди. Зарар кўрганларга қирол ғазнасидан товон тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинди.

СПОРТПРОГНОЗ
50-ТИРАЖ ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон спорт лотереялари жумҳурият бошқармаси 50-тираж якунларини маълум қилади:

Тиражда 70.722 вариант қатнашди. 13 натижани топганлар — 1—8454 сўм, 12—13—812 сўмдан, 11—93—202 сўмдан.

«8-С» ТИРАЖИ ЯКУНЛАРИ

Тиражда 65.514 вариант қатнашди. 13 натижани топганлар —1—3111 сўм, 12—10—236 сўмдан, 11—93—82 сўмдан.

50-тираж ва «8-С» тиражи бўйича ютуқлар 1992 йил 4 январдан 4 февралгача тўланади.

51-ТИРАЖ НАТИЖАЛАРИ

«Спортлото—45 дан 6»: 19, 24, 26, 28, 30, 36.

«Спортлото — 36 дан 5»: 3, 12, 25, 30, 32.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА

25 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Шермат Файзуллаев куйлайди». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
9.05 Такрорий фильмлар экрани. «Қароқчи чоллар». Бадиий фильм.
10.35 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

• • •

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қайғусиз қувонч бўлмас». Мультфильм.
18.20 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Даврамизга марҳабо».
19.00 «Пойтуғлик тадбиркор». 2-фильм — «Ўғрилик қилмай бой бўлай десангиз».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Иқтисодий мустақиллик муаммолари».
20.10 Гулбаҳор Эркулова куйлайди.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Олтин қафас». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.05 «Ижод саҳифалари». Ўзбекистон халқ ёзувчиси Мирмуҳсин.
23.15 «Тоҳир ва Зуҳра». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
00.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Сузавер, «Бригантина». Фильм-концерт.
11.00 «Табиат — ҳаёт чашмаси». Кинопрограмма.
12.00 «Аёлини излаган». Бадиий фильм. 2-серия.

• • •

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.35 «Хотира». Ўзбекистон халқ артисти Л. Грязнова.
20.20 «Эҳтиёт бўлинг, олов».
20.45 «Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ». Фильм-концерт.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.05 «02» тўлқинида.
22.30 «Олқишлар».

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 «Брэдбери бўйича «451». Телевизион бадиий фильм.
11.05 «Болалар мусиқий клуби».
11.50 «Баҳодир». Телефильм премьераси. Ўзбек драма театрининг бош режиссёри Б. Йўлдошев ҳақида (Тошкент).
12.20 ТСН.
12.40 «Нима! Қаерда! Қачон!».
13.50 «Ён дафтар».
13.55 «Шерик».
14.25 «Биржа учувчиси».
14.35 «Телемикст».
15.20 ТСН.
15.30 «Агар сиз...».

•

16.15 «Лабиринтга кириш». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
17.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.30 ТСН (сурдо таржимаси билан).
18.45 «Севги цивилизацияси». Телефильм премьераси.
19.40 «Сиёсий текширув». «Афғонистон: уруш сояси ортида». Е. Г. Бонизр билан интервью.
20.05 «Аёл: тақдир варианти». Телевизион бадиий фильм премьераси («Союзтелефильм», «Чеккофильм» Италия). 1-серия.
21.30 Информацион программа.
22.05 «Китобхона».
23.05 П. И. Чайковский номли танлов совриндорларининг концерти.
00.30 ТСН.
00.45 Мусиқий башорат.
01.15 «Юлдузлар ва илҳом». Бутуниттифоқ маданий ҳамкорлик маркази таништиради.
02.15 «Осиё бандалар иттижоси».

● МТ

«Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
9.45 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.15 «Алиса мўъжизалар мамлакатида». Мультфильм. 1, 2, 3-сериялар.
10.45 «Жаҳон бозорининг калити».
11.15 Л. Бетховен. Фортепиано ва оркестр ижроси учун 4-концерт.

•

12.00 «Асил ҳолича».
13.00 «Теле-пресс».
14.00 Муҳандислик касбига бағишлов.
14.30 «Россия тароналари» телерадиотанловининг совриндорлари Р. Идрисова ва Г. Файзуллин куйлайди.
14.45 «Бестужевка». Телефильм.
15.35 Танлаш ҳуқуқи.

• • •

17.35 «Жаҳон бозорининг калити».
18.05 М. Ю. Лермонтов шеърларини Г. Сорокин ўқийди.
18.35 «Осойишта тун».
19.05 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.20 Болалар учун кўрсатув.
19.35 Криминал хабарлар.
19.50 «Рождество тарихи».
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Круиз-аукцион». Дам олиш кўрсатуви.
22.00 «Асил ҳолича».
22.55 «Паваротгига бағишлов». Концерт. Кўрсатувни муаллиф З. Соткилава олиб боради.
23.50 Эълонлар.
23.55 Хабарлар.
00.15 «Паваротгига бағишлов». Концерт (давоми).

Ўзбекистон Республикаси Президенти маҳкамасининг Ишлар Бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни жамоаси, рўзнома ва ойномалар муҳарририятлари тармоғининг кекса ходими, ёзувчи Мақсуд Қориевга онаси, республика нафақадори

Муборак

ПЎЛАТҲОЖИ қизининг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Бош муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, Б. МАХСИТОВ, М. ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, Т. СОЛИЕВ, С. СИРОЖИДДИНОВ, Э. ИБРОҲИМОВ, М. АБДУРАҲМОНОВ, Н. ТОШЕВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзплодоовощвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-56-31. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 21.25.

Буюртма —6486.